

اخبار

راهکار دودولتی در فلسطین به معنای حفظ رژیم صهیونیستی است

رئیس سازمان بسیج گفت: سران کشورهای عربی در حالی از دودولتی در فلسطین صحبت می‌کنند که رژیم صهیونیستی دائم در حال قتل عام مردم فلسطین است و طرح موضوع دودولتی به معنای حفظ این رژیم جنایتکار است و در این صورت دیگر دولت فلسطینی هیچ منطایی نخواهد داشت.

سردار غلامرضا سلیمانی در همایش تجلیل از دست‌اندرکاران راهیان نور کشور طی سخنانی اظهار داشت: اگر مسئله فلسطین در یکی از کشورهای غربی اتفاق افتاده بود سران کشورهای اروپایی مانند سران کشورهای عربی با موضوع برخورد می‌کردند؟

وی افزود: الان این حجم تسلیحاتی که در عربستان و امارات انبار شده است فقط برای ارتزاق کارخانه‌های ساخت سلاح در آمریکا است که همه آنها هم متعلق به صهیونیست‌ها است و به تقویت آنها منجر می‌شود.

سردار سلیمانی ادامه داد: سران کشورهای عربی در حالی از دودولتی در فلسطین صحبت می‌کنند که رژیم صهیونیستی دائم در حال قتل عام مردم فلسطین است و طرح موضوع دو دولتی به معنای حفظ این رژیم جنایتکار است و در این صورت دیگر دولت فلسطینی هیچ معنایی نخواهد داشت.

قالیباف: در سفراندونزی ۱۱ سند همکاری را پیگیری کردم

رئیس مجلس گفت: در سفر هیأت پارلمانی به اندونزی، اجرایی شدن ۱۱ سند همکاری که رئیس جمهور فقیدمان شهید دکتر رئیسی امضا کرده بودند، پیگیری شد.

محمد باقر قالیباف در جلسه علنی قوه مقننه در نطق پیش از دستور خود، گفت: پایان هفته گذشته در یک سفر سه‌روزه برای شرکت در اجلاس بین‌المجالس کشورهای اسلامی به نمایندگی از ملت بزرگ ایران به اندونزی به همراه هیئتی سفر کردم که در کنار آن ۶ دیدار دوجانبه برگزار کردیم و در حوزه دیپلماسی عمومی نیز چند نشست با نخبگان، علما، دانشجویان و همچنین شیعیان این کشور داشتیم و با حضور و سخنرانی در نماز جمعه به میان مردم خونگرم اندونزی نیز رفتیم. وی ادامه داد: هدف از این سفر رساندن صدای مظلومیت مردم غزه در فضای بین‌المللی، باز کردن راه‌های تعاملات اقتصادی با کشورهای مسلمان خصوصاً کشور بزرگ و مهم اندونزی، تقویت ارتباطات فرهنگی و تعمیق علاقه‌های بین دو کشور و دو ملت بود که هیئت پارلمانی ایران توانست این اهداف را به شکلی مؤثر دنبال کند.

رئیس مجلس افزود: مطالبه عموم مسلمانان جهان مبنی بر اقدام عملی در برابر رژیم صهیونی چه در نطق‌های علنی و چه در نشست‌های دیپلماتیک پیگیری شد که مورد استقبال اعضا قرار گرفت و توانست مطالبه و افسشاری مقاومت علیه رژیم صهیونی و حامی اصلی او یعنی آمریکا را مطرح کند و خصوصاً اجرایی شدن ۱۱ سند همکاری که رئیس جمهور فقیدمان شهید دکتر رئیسی امضا کرده بودند، مورد پیگیری قرار گرفت.

موافقت مجلس با کلیات طرح هوش مصنوعی و مخالفت دولت

نمایندگان مجلس شورای اسلامی در جلسه علنی یکشنبه با اکثریت آرا با کلیات طرح ملی هوش مصنوعی در جلسه علنی قوه مقننه موافقت کردند. بررسی درخواست کمیسیون صایع و معادن مبنی بر اولویت قرار گرفتن و فوریت ارزیابی طرح ملی هوش مصنوعی در دستور کار نمایندگان در جلسه علنی یکشنبه قرار داشت.

نمایندگان مجلس پس از استماع نظرات موافقان و مخالفان با اکثریت آرا با فوریت بررسی طرح ملی هوش مصنوعی در جلسه علنی موافقت کردند بنابراین رسیدگی به این طرح در دستور کار صحن مجلس شورای اسلامی قرار گرفت.

بنابراین گزارش، محمد باقر قالیباف، رئیس مجلس شورای اسلامی پس از تصویب فوریت بررسی طرح ملی هوش مصنوعی از سوی نمایندگان درباره طرح مذکور گفت: دولت قرار بود در شش ماه گذشته لایحه‌ای درباره هوش مصنوعی به مجلس ارائه کند اما هنوز این اتفاق نیفتاده است، اما گویا در حال تدوین لایحه‌ای در این خصوص است.

رئیس مجلس بیان کرد: با توجه به اینکه ششما نمایندگان اولویت بررسی طرح ملی هوش مصنوعی را تأیید کردید، کلیات این طرح را مورد بحث قرار می‌دهیم ولی به دلیل اینکه دولت نظراتی دارد و طبیعتاً کمیسیون‌های مجلس و مخصوصاً کمیسیون آموزش هم نظراتی در این باره دارد، طرح مذکور را دوشوری خواهیم کرد که دقیق تر و در فرصت مناسب‌تر با خرد جمعی این موضوع را پیگیری کنیم.

در همین راستا نمایندگان پس از استماع نظرات موافقان و مخالفان از مجموع ۲۲۷ نماینده حاضر در جلسه علنی با ۱۸۷ رأی موافق ۳۳ رأی مخالف و یک رأی ممتنع، کلیات طرح مذکور را به تصویب رساندند.

پزشکیان: شهید رئیسی مدیری خستگی‌ناپذیر و خادم ملت بود

گزارش

همایش دیپلماسی مقاومت و آیین بزرگداشت نخستین سالگرد شهادت آیت‌الله سید ابراهیم رئیسی رئیس‌جمهور، آیت‌الله سید محمدعلی آل‌هاشم امام جمعه تبریز، حسین امیرعبداللهیان وزیر امور خارجه، مالک رحمتی استاندار آذربایجان شرقی، سردار سید مهدی موسوی فرمانده یگان حفاظت ریاست جمهوری، سرهنگ خلبان سید طاهر مصطفوی، سرهنگ خلبان محسن دریاوش و سرگرد فنی بهروز قدیمی صبح یکشنبه در محل سالن اجلاس سران برگزار شد.

رئیس جمهور گفت: شهید رئیسی یک مدیر خستگی‌ناپذیر بود و با عشق تلاش می‌کرد به مردم خدمت کند؛ او بر اساس توان خود می‌کوشید.

مسعود پزشکیان رصبح یکشنبه، در همایش بین‌المللی «دیپلماسی مقاومت» که به مناسبت فرارسیدن نخستین سالگرد شهادت آیت‌الله رئیسی و حسین امیرعبداللهیان با حضور خانواده‌های این شهدیان، مسئولان کشوری و لشکری در محل سالن اجلاس سران برگزار شد، بیان کرد: شهدای خدمت در راه عدالت و قسط، جانشان را از دست دادند و همه مردم ایران و مسلمانان را در غم فرو بردند.

وی با اشاره به حدیثی از حضرت امیرالمؤمنین علی بن ابی‌طالب (ع) درباره رعایت تقوا افزود: تقوا یعنی حرکت بدون خطا؛ این حرکت در همه حوزه‌هاست و اختصاص به موضوع خاصی ندارد. آن حضرت اشاره فرمودند که نباید به دنبال ذنبا رفت؛ اتفاقاً کسی که به دنبال دنیا نرود و اگر چیزی را از دست داد نگران آن نباشد، می‌تواند حق را بگیرد. اگر دنیاطلب نشویم و حرص دنیا را نخوریم می‌توانیم حق را بگیریم و طرفدار مظلوم شویم و با ظلم دشمنی کنیم. رئیس‌جمهور با ابراز اینکه «برخی از این شهدا را از قدیم الانیام می‌شناختم». گفت: من در مشهد به منزل مادر شهید رئیسی گفتم، منزلی کمر از وضعیت معمولی و حد عادی داشتند، حالا بروید منزل قدرت طلبان دنیا را ببینید، ولی این عزیزان این طور نیستند، وزیر خارجه عمان به منزل شهید امیرعبداللهیان رفته بود و او سادگی آن منزل تعجب کرده بود، هم چنین خانه زندگی آیت‌الله آل‌هاشم امام جمعه فقید تبریز شده است و با دیگران قابل قیاس نیست، مسئولان ما زندگی مردمی دارند و شهار نیست.

برخی با کراوات دم از حقوق بشر می‌زنند اما وحشی‌ترین جنایات را رقم می‌زنند

پزشکیان خاطر نشان کرد: سخنان رئیس‌جمهور آمریکا را در سفر

به منطقه شنیدیم ولی زندگی مسئولان ما را ببینید؛ این واقعیت است و نیاز به ترجمه ندارد.

وی اظهار داشت: تلاش ما در جمهوری اسلامی برای اقامه عدالت و دفاع از مظلوم است و اگر در قبال فلسطین موضع داریم به این دلیل است که برخی انسان‌ها لباس‌های تمیزی می‌پوشند و با کراوات دم از حقوق بشر می‌زنند اما وحشی‌ترین جنایات را رقم می‌زنند و ما از مظلومان دفاع می‌کنیم. کشورهای اسلامی باید بدانند دیپلماسی این است که نباید مقابل این جنایات می‌عمل بود؛ این اتفاقات در جامعه اسلامی رخ می‌دهد، حتی در بیرون جامعه اسلامی نیز این اتفاقات رخ می‌داد، مسلمین باید از مظلوم دفاع می‌کردند.

رئیس‌جمهور عنوان کرد: مسئولان نظام جمهوری اسلامی ایران برای خدمت به مردم و اعمال عدالت در کره خاکی تلاش کرده‌اند؛ وقتی عدالت باشد دعوایی وجود ندارد.

پزشکیان با تأکید بر اینکه "باید حق و عدالت را دنبال کنیم. "، خاطر نشان کرد: «بینی و بین‌الله» شهید رئیسی یک مدیر خستگی‌ناپذیر بود و با عشق تلاش می‌کرد به مردم خدمت کند؛ او بر اساس توان خود می‌کوشید. یاد و نام این عزیزان و یاد آنان که در جبهه‌ها ایثار کردند همیشه باید زنده بماند و زنده است. وی با آرزوی هم‌نشینی ارواح شهدای خدمت با حضرات ائمه اطهار (ع) اظهار داشت: از خداوند می‌خواهم ما را شرمنده شهیدان‌مان نکند و از مسیر حق و عدالت دور نشویم؛ بدانیم که روز قیامت باید نسبت به عملکردمان پاسخگو باشیم.

تجلیل پزشکیان از خانواده‌های شهدای خدمت

در مراسم بزرگداشت سالگرد شهدای خدمت، با حضور رئیس‌جمهور از خانواده معظم آنان تقدیر به عمل آمد. در این مراسم، از خانواده‌های شهدای خدمت توسط مسعود پزشکیان رئیس‌جمهور، محمد مخبر معاون اول دولت سیزدهم و دستیار کنونی رهبر معظم انقلاب، سعید اوحدی رئیس ستاد بزرگداشت شهدای خدمت و حجت‌الاسلام مصطفی رستمی رئیس‌نهاد نمایندگی رهبر انقلاب در دانشگاه‌ها تقدیر به عمل آمد.

اژه‌ای: شهید رئیسی تا آخرین لحظه استوار در مسیر ولایت ماند

رئیس قوه قضائیه با اشاره به ویژگی‌های برجسته شهید رئیسی گفت: ایشان از آغاز توجوانی تا لحظه شهادت، همواره در مسیر ولایت ثابت قدم بود و حتی لحظه‌ای تردید به خود راه نداد.

حجت‌الاسلام والمسلمین محسنی‌اژه‌ای، طی سخنانی در همایش بین‌المللی دیپلماسی مقاومت و پاسداشت شهدای خدمت، با سلام و درود به ارواح مطهره همه شهدای ایران اسلامی‌های

خشمگین هستند و می‌دانند که بسیاری از اغراض شوم‌شان در نتیجه ایستادگی جمهوری اسلامی ایران، خنثی شده است.

رئیس قوه قضائیه بیان داشت: رژیم صهیونیستی حدود یک سال و نیم است که بیش از ۵۲ هزار انسان را در باریکه غزه به شهادت رسانده است؛ آنگاه از قدر می‌گوید با قدرت می‌خواهم صلح برقرار کنم؛ تو هم جنایتکاری و هم حامی جنایتکاران؛ از کدام صلح صحبت می‌کنی؟! بمب‌های چندتنی رژیم متبوع تو، بیمارستان‌های غزه را با خاک یکسان کرده است، آنگاه تو از صلح صحبت می‌کنی؟

رئیس دستگاه قضا گفت: جبهه باطل و استکبار در جنایت‌گری همراه، همدست و پشتیبان یکدیگرند؛ فلذا راوانیست که ما مسلمانان با یکدیگر تنازع داشته باشیم؛ ما مسلمانان، مشترکات زیربنایی فراوانی داریم و باید با انکا به همین مشترکات در برابر مستکبران و ظالمان که امروز در غزه روی همه جنایتکاران تاریخ را سفید کرده‌اند، بایستیم.

رئیس عدلیه تصریح کرد: ما مسلمانان و حامیان محور مقاومت، امروز با مزوران و جنایتکارانی مواجه‌ایم که عده‌ای‌شان در غزه حتی بیماران و پزشکان و امدادگران را هم به صورت هدفمند می‌کشند و عده‌ای دیگرشان، از این کشتار حمایت می‌کنند و آنگاه از راه‌های مقابله با تروریسم صحبت می‌کنند! حقیقتاً مضحکه است!

حجت‌الاسلام والمسلمین محسنی‌اژه‌ای در ادامه با برشمردن برخی از ویژگی‌ها و خصوصیات شهید رئیسی اظهار کرد: شهید رئیسی از ابتدای خدمت خود تا انتها، در صراط مستقیم ولایت و ولایت‌مداری ماند و لحظه‌ای در این مسیر دچار تردید و اعوجاج نشد. شهید رئیسی منوبات ولایت را نیز درک می‌کرد و سعی داشت در مسیر تحقق این منوبات حرکت مجاهدانه و مستعمر داشته باشد. رئیس قوه قضائیه گفت: شهید رئیسی نهایت دلسوزی و خیرخواهی را برای مردم، به‌ویژه طبقات کمتر برخوردار داشت و در راه خدمت به آنها شب و روز نمی‌شناخت. او با مردم بود و از مردم جدانمی‌شد و در راه عمل به وظایف خستگی‌ناپذیر بود. شهید رئیسی همواره در «میدان» بود و عادت به پشت میزنشینی و گزارش خوانی نداشت.

شیخ نعیم قاسم: فلسطین در قلب شهید رئیسی جای داشت
دبیرکل حزب‌الله با تأکید بر اینکه شهید سید ابراهیم رئیسی همواره پیگیر اوضاع مقاومت بود و دائماً از شهید سید حسن نصرالله سؤال می‌کرد، گفت شهید رئیسی سرمایه بزرگی برای ایران بود و فلسطین در قلب ایشان جای داشت.

شیخ نعیم قاسم دبیرکل حزب‌الله لبنان، در سخنانی به مناسبت اولین سالگرد شهادت سید ابراهیم رئیسی و همراهان ایشان در پیامی برای همایش بین‌المللی دیپلماسی مقاومت و گرامیداشت یاد شهدای خدمت اعلام کرد: ما باید و خاطره این مرد بزرگ که در طول زندگی خود مناصب حساسی را بر عهده داشت، گرامی می‌آوریم و به روح پاک ایشان درود می‌فرستیم.

شیخ نعیم قاسم افزود: شهید آیت‌الله سید ابراهیم رئیسی در همه جایگاه‌هایی که داشت بدون تغییر باقی ماند. ایشان در طول زندگی خود مناصب مهمی از جمله تولیت آستان قدس رضوی، ریاست قوه قضائیه و سپس ریاست جمهوری ایران را قبل از شهادت خود بر عهده داشت، اما از هیچ یک از این مناصب روحیه خود را تغییر نداد و همواره مواضع بسیار نزدیک به مردم بود و تلاش زیادی برای ارتقای جایگاه جمهوری اسلامی ایران انجام داد. وی تأکید کرد: شهید سید ابراهیم رئیسی همیشه پیگیر امور مقاومت بود و از مقاومت در منطقه و همچنین سید شهدای امت اسلامی، شهید سید حسن نصرالله سؤال می‌کرد و جزئیات را جویا می‌شد.

دبیرکل حزب‌الله تأکید کرد: شهید رئیسی سرمایه بزرگی برای ایران بود و فلسطین در قلب ایشان جایی داشت. کار شهید رئیسی نتیجه آموزه‌های امام خمینی (ره) و همچنین تحست شیعیان امام خاتمه‌ای بود. شیخ نعیم قاسم گفت: شهید سید ابراهیم رئیسی یکی از مهمترین شخصیت‌هایی بود که از مقاومت در لبنان حمایت می‌کرد و ما مهمترین کم که در جبهه عزت، جبهه مقاومت، کنار فلسطین، لبنان، جمهوری اسلامی ایران و همه مبارزان شریف مقاومت در منطقه هستیم.

شهید سید ابراهیم رئیسی همیشه پیگیر امور مقاومت بود و از مقاومت در منطقه و همچنین سید شهدای امت اسلامی، شهید سید حسن نصرالله سؤال می‌کرد و جزئیات را جویا می‌شد

اگر اختلافمان را به‌طور کامل کنار گذاشته و به حقوق یکدیگر احترام بگذاریم، آن‌ها نمی‌توانند این کارها را انجام دهند.

رئیس‌جمهور در پاسخ به سؤال دیگری در خصوص مذاکرات غیرمستقیم با آمریکا با واسطه‌گری عمان و پیام‌های متناقض آمریکا بعد از هر دور مذاکرات، عنوان کرد: باید حق ما را بپذیرند؛ حقوق هر کشور طبق معاهدات بین‌المللی پذیرفته شود. طبق NPT حق داریم از تحقیقات صلح‌آمیز هسته‌ای استفاده کنیم؛ برای سلامت، کشاورزی، صنعت و سایر حوزه‌ها به این علم نیاز داریم. چه‌کسی گفته این‌ها حق دارند کشورهای دیگر را زشت و علم‌داشتن محروم کنند؟ می‌گویند می‌خواهیم ایران سلاح هسته‌ای نداشته باشد؛ رهبر معظم مردم باشیم و از حقوق مردم منطقه و فلسطین استفاده نکنیم؛ چنین باید کل منطقه اجازه تجاوز به کشور می‌خواستند داشته باشیم ولی نظر رهبری بر این نیست. قرار نیست بمب هسته‌ای بسازیم؛ به منطقه را کماحقه بگذاریم؛ ما به سمت سلاح می‌رویم در حالی

باشند. آمریکا اجازه رشد نمی‌دهد. آمریکاییک را تهدید می‌داند و به دیگری اسلحه می‌دهد تا همه باهم بچکنند. قدم اول این است که همه باهم متحد باشند و کشورهای منطقه با وحدت برای مردمان تلاش کنند. توسعه در منطقه شکل بگیرد؛ نمی‌شود ثروت در این منطقه باشد اما توسعه رخ ندهد. رئیس‌جمهور اضافه کرد: ما با کسی سرچنگ نداریم و می‌گوییم هرکسی باید به حق خود برسد؛ نباید برخی انسان‌ها در جنگ، خون‌ریزی و ضعف ننگه داشته شوند و دیگری رشد داشته باشد. پزشکیان در پاسخ به سوالی در خصوص جنایات اسرائیل علیه مردم فلسطین و سرانجام این اتفاقات، خاطر نشان کرد: به‌روسی کشورهای مختلف گفته‌ایم که باید صدای واحد داشته باشیم و از حقوق مردم منطقه و فلسطین دفاع کنیم. چنین باید کل منطقه اجازه تجاوز به فلسطین را ندهد؛ اگر «با واحد» شویم، این جنایات براحتی رخ نمی‌دهد.

وی اضافه کرد: ما کشورهای اسلامی تقصیر داریم؛

رئیس‌جمهور: به هیچ وجه از بحث هسته‌ای دست نخواهیم کشید

رئیس‌جمهور گفت: ترامپ گفته باید فهمیم که ایران سلاح هسته‌ای نداشته باشد، هرطور که می‌خواهند راستی آزمایشی کنند. من به‌عنوان انسان هیچ زوری زانمی‌پذیرم؛ بالا بروند و پایین بایند، من زور نمی‌پذیرم. ما به هیچ وجه از بحث هسته‌ای دست نمی‌کشیم. به گزارش تسنیم، مسعود پزشکیان رئیس‌جمهور در نشست مجمع گفتگوی تهران که با حضور نمایندگان ده‌ها کشور جهان آغاز به کار کرده است، طی سخنانی بیان کرد: همه انسان‌ها حق دارند در این جهان زندگی داشته باشند و اگر این حق را بپذیریم، باید به یکدیگر احترام بگذاریم. اگر احترام به حقوق یکدیگر بر مبنای باشد، هیچ دعوای جنگی نخواهد داد. وی افزود: کاری که امروز اسرائیل می‌کند این است که عده‌ای را از خانه‌شان بیرون کرده و کشتار می‌کنند و دم از انسانیت هم می‌زند. تمام انسان‌ها و موجودات حق دارند و باید حق آنان را نگه داریم؛ هر موجود زنده‌ای جایگاه خود را دارد و نباید نادیده گرفته شود؛ در غیر این صورت آن‌ران به ما باز خواهد گشت.

رئیس‌جمهور خاطر نشان کرد: امیدوارم برادری، دوستی و محبت را بین یکدیگر برقرار کنیم؛ ما نیز با این نگاه با همسایگان و کشورها تعامل داریم. پزشکیان در پاسخ به سوالی درباره اینکه چرا ترامپ با حضور در منطقه در خصوص سخن‌پراکنی می‌کند؟ عنوان کرد: کشورهای منطقه نمی‌پذیرند که آمریکا مبعشان را غارت کند و آمریکا هم می‌گوید که من باید بگویم که چه شود و چه نشود. هرکس علیه آمریکا اعتراض کند، او جنگ راه می‌اندازد. اگر امروزه از خلیج فارس انرژی به دنیا نرود، آن‌ها فلج هستند ولی دنبال جنگ افروزی بین کشورهای منطقه هستند. وی گفت: مردم منطقه حق دارند که از رفاه برخوردار

بی میلی دولت چهاردهم برای پرداخت وام ازدواج!

گزارش

باوجود اینکه قانون بودجه، بانک مرکزی را موظف به انتشار اطلاعات وام ازدواج کرده است اما این اطلاعات در سایت بانک مرکزی دیده نمی شود.
با این اوصاف، پیش بینی که از صف وام‌های ازدواج و فرزندآوری وجود دارد این است که صف این دو تسهیلات به حدود یک میلیون متقاضی می رسد اما همچنان برنامه دولت چهاردهم برای تسریع در این امر مشخص نیست.
به گزارش خبرگزاری دانشجو، حدود دو هفته پیش بود که کمیسیون اصل ۹۰ مجلس شورای اسلامی در جلسه

علنی مجلس، گزارش این کمیسیون درخصوص عملکرد شبکه بانکی در پرداخت تسهیلات قرض الحسنه ازدواج و فرزندآوری را قرائت کرد.
در این گزارش، به وضوح اشاره شد که وضعیت پرداخت این تسهیلات با چالش‌های جدی مواجه است و صف‌های طولانی متقاضیان به یک معضل بزرگ تبدیل شده‌اند.

باوجوداینکه طبق گزارش بانک مرکزی، شبکه بانکی کشور حتی بیشتراز میزان تعیین شده در قانون اقدام به پرداخت وام ازدواج و فرزندآوری کرده‌اند، اما انجام تکلیف قانونی بانک‌ها در این مورد بخصوص لازم است، اما کافی نیست.
به این معنی که برای کاهش و نهایتاً به صفر رساندن صف وام ازدواج، لازم است در بودجه مقدار بیشتری برای اعطای

این دو تسهیلات قرض الحسنه تخصیص باید تساروند دریافت وام توسط متقاضیان سرعت بیشتری به خود بگیرد.

صف یک میلیونی دو وام قرض الحسنه؟

طبق گزارش کمیسیون اصل ۹۰ مجلس، در خوشبینانه‌ترین حالت ممکن، صف هرکدام از وام‌های ازدواج و فرزندآوری در پایان سال ۱۴۰۲ به ۳۵۰ هزار نفر

باوجود این اوصاف به نظر می‌رسد دولت چهاردهم عزم بالایی برای پرداخت وام ازدواج و فرزندآوری ندارد و این عدم شفافیت در آمارهای موجود، به نگرانی‌های بیشتری دامن زده است

این بانک با اینکه اطلاعات گفته شده در قانون را برای وام فرزندآوری را منشر نمی کند، اما تاکنون اقدام به انتشار این اطلاعات برای وام ازدواج نکرده است.

باوجود این صف‌های طولانی و تمام نشدنی، اواخرسال گذشته معاون جوانان وزیر ورزش و جوانان درخصوص وام ازدواج اظهار کرده بود: «باید بررسی شود که وام‌ها به افزایش نرخ ازدواج کمک می کند و به ازدواج‌های پایدار منجر می شود یا خیر؟» این سخن رسمی، شباهت

زیادی به صحبت‌های حضرتی، رئیس شورای اطلاع رسانی دولت دارد که گفته بود وام ازدواج و فرزندآوری در ترویج این دو امر بی تأثیر بوده و هزینه اضافی برای دولت تلقی می شود.

باوجود این اوصاف به نظمی رسد دولت چهاردهم عزم بالایی برای پرداخت وام ازدواج و فرزندآوری ندارد و این عدم شفافیت در آمارهای موجود، به نگرانی‌های بیشتری دامن زده است.

این دو تسهیلات وجود ندارد که قانون بودجه صراحتاً بانک مرکزی را موظف کرده تا هر فصل اطلاعات وام ازدواج‌های پرداختی را در سایت خود منتشر کند. متن قانون مذکور به این شرح است: «بانک مرکزی مکلف است با استفاده از سامانه‌های اطلاعاتی خود و دریافت اطلاعات از بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی، میزان و تعداد تسهیلات پرداختی و افراد در صف دریافت آن را به صورت فصلی بر ترازمای بودی برای عموم، منتشر و گزارش اقدامات به عمل آمده مشتمل بر جزئیات مذکور را هر سه ماه یک بار به کمیسیون‌های اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی مجلس شورای اسلامی ارسال نماید.»

این بانک با اینکه اطلاعات گفته شده در قانون را برای وام فرزندآوری را منشر نمی کند، اما تاکنون اقدام به انتشار این اطلاعات برای وام ازدواج نکرده است.

باوجود این صف‌های طولانی و تمام نشدنی، اواخرسال گذشته معاون جوانان وزیر ورزش و جوانان درخصوص وام ازدواج اظهار کرده بود: «باید بررسی شود که وام‌ها به افزایش نرخ ازدواج کمک می کند و به ازدواج‌های پایدار منجر می شود یا خیر؟» این سخن رسمی، شباهت

زیادی به صحبت‌های حضرتی، رئیس شورای اطلاع رسانی دولت دارد که گفته بود وام ازدواج و فرزندآوری در ترویج این دو امر بی تأثیر بوده و هزینه اضافی برای دولت تلقی می شود.

باوجود این اوصاف به نظمی رسد دولت چهاردهم عزم بالایی برای پرداخت وام ازدواج و فرزندآوری ندارد و این عدم شفافیت در آمارهای موجود، به نگرانی‌های بیشتری دامن زده است.

این بانک با اینکه اطلاعات گفته شده در قانون را برای وام فرزندآوری را منشر نمی کند، اما تاکنون اقدام به انتشار این اطلاعات برای وام ازدواج نکرده است.

باوجود این صف‌های طولانی و تمام نشدنی، اواخرسال گذشته معاون جوانان وزیر ورزش و جوانان درخصوص وام ازدواج اظهار کرده بود: «باید بررسی شود که وام‌ها به افزایش نرخ ازدواج کمک می کند و به ازدواج‌های پایدار منجر می شود یا خیر؟» این سخن رسمی، شباهت

زیادی به صحبت‌های حضرتی، رئیس شورای اطلاع رسانی دولت دارد که گفته بود وام ازدواج و فرزندآوری در ترویج این دو امر بی تأثیر بوده و هزینه اضافی برای دولت تلقی می شود.

اخبار

امتناع موجران از صدور کد رهگیری؛

مستأجران برای دریافت وام بلا تکلیف‌اند

برخی از موجران با امتناع از ارائه کد رهگیری به مستأجران، عملاً مسیر دریافت وام ودیعه مسکن و سایر تسهیلات حمایتی دولت را مسدود کرده‌اند، بر همین اساس عده زیادی از کرایه‌نشین‌ها بلا تکلیف هستند.

به گزارش مهر، برخی از موجران با امتناع از ارائه کد رهگیری به مستأجران، عملاً مسیر دریافت وام ودیعه مسکن و سایر تسهیلات حمایتی دولت را مسدود کرده‌اند؛ این در حالی است که هیچ سازوکار قانونی مشخصی برای پیگیری این موضوع از سوی مستأجران وجود ندارد.

یکی از الزامات دریافت تسهیلات حمایتی دولت از جمله وام ودیعه مسکن، ارائه کد رهگیری قرارداد اجاره است. این کد که با ثبت قرارداد در سامانه رسمی معاملات املاک کشور صادر می‌شود، از اهمیت بالایی برای مستأجران برخوردار است. اما بر اساس گزارش‌های میدانی و طبق گفته مستأجران به مهر نشان می‌دهد که برخی موجران به دلایل مختلف، از جمله جلوگیری از شمول مالیات پانپان ماندن درآمدهای حاصل از اجاره، از ارائه این کد به مستأجران خودداری می‌کنند. در شرایطی که طبق قانون، مشاوران املاک موظف به ثبت قرارداد‌های اجاره در سامانه‌های رسمی هستند، فرآیند نهایی سازی ثبت قرارداد منوط به ارسال کدی به تلفن همراه موجر است. در بسیاری از موارد، موجر با عدم ارائه این کد به مشاور املاک، عملاً مانع صدور کد رهگیری می‌شود. این رفتار نه تنها موجب تضییع حقوق مستأجران می‌شود، بلکه چرخه شفافیت در بازار اجاره را نیز مختل می‌کند. داوود بیگی نژاد نایب‌رئیس اول اتحادیه املاک، پیش‌تر در گفت‌وگو با مهر تأکید کرده بود که «مشاور املاک برای انجام وظیفه قانونی خود باید درگاه مستقلی برای ثبت قرارداد داشته باشد و فرآیند ثبت نباید وابسته به تصمیمات و اراده طرفین معامله باشد.»

در غیاب قانون مشخص یا مرجعی برای رسیدگی به امتناع موجر از ارائه کد رهگیری، مستأجران عملاً ابزار قانونی مشخصی برای پیگیری حقوق خود در اختیار ندارند. این خلأ قانونی در حالی رخ می‌دهد که دولت به طور رسمی تسهیلاتی را مشروط به ارائه کد رهگیری تعیین کرده و از سوی دیگر، هیچ الزام اجرائی برای موجر در خصوص صدور این کد پیش‌بینی نشده است.

وام مستأجران در کرو کدی که موجر در اختیارش قرار نمی‌گذارد

داوود بیگی نژاد نایب‌رئیس اول اتحادیه املاک در گفت‌وگو با مهر اظهار کرد: مشاوران املاک بر اساس دو قانون «ساماندهی اجاره» و «الزام»، که مصوب سال ۱۴۰۳ هستند، در دیدبهند و خرداد موظف به ثبت قرارداد در سامانه‌هایی شده‌اند که در اختیارشان قرار گرفته است.

وی افزود: با توجه به این وظیفه قانونی، ثبت قرارداد باید از طریق یک درگاه مستقل و بدون وابستگی به اراده طرفین معامله انجام شود. به این معنا که اگر مشاور املاک قراردادی را ثبت می‌کند، این اقدام باید با مسئولیت خود او انجام شود و نباید تابع تصمیمات طرف مقابل باشد.

نایب رئیس اول اتحادیه املاک بیان کرد: البته در بخش صحت‌سنجی و دریافت مشخصاتی می‌توانند از متعاملین کد دریافت کنند؛ اما اینکه ثبت قرارداد منوط به دریافت کدی باشد که به شماره تلفن همراه متعاملین ارسال می‌شود و باید حتماً در اختیار مشاور قرار گیرد، جای تأمل دارد. وی تصریح کرد: در مواردی مشاهده شده که مشاور املاک قصد انجام وظیفه قانونی خود را دارد، اما متعامل کدی را که برای او ارسال شده، در اختیار مشاور قرار نمی‌دهد.

در این شرایط طرف مقابل معامله نیز متضرر می‌شود. بیگی نژاد ادامه داد: برای مثال، یک مستأجر قصد استفاده از وام یا تسهیلات دارد و برای این کار به کد رهگیری نیاز دارد، اما به دلیل عدم همکاری متعامل، امکان دریافت این کد فراهم نمی‌شود و مشاور املاک نمی‌تواند اطلاعات لازم را در سامانه ثبت کند. نایب‌رئیس اول اتحادیه املاک تأکید کرد: این مسئله نیازمند رسیدگی است، چراکه فردی که بر اساس قانون، مأمور به ثبت قرارداد در سامانه‌ها شده، باید همانند دفتر اسناد رسمی، از یک درگاه مستقل برخوردار باشد.

مشمول مالیات خانه‌های خالی با عدم ثبت قرارداد و دریافت کد رهگیری

وی با اشاره به وظیفه قانونی مشاوران املاک در ثبت قرارداد‌های خرید، فروش و اجاره، ادامه داد: بر اساس قانون، همکاری ما موظف به ثبت قرارداد‌ها هستند و باید قرارداد‌هایی که در دفاتر مشاوران املاک تنظیم می‌شود را با کد رهگیری در اختیار مردم قرار دهند.

وی افزود: متأسفانه برخی مالکان با این تصور که دریافت کد رهگیری موجب مشمول شدن ملکشان در مالیات می‌شود، از این کار امتناع می‌کنند. در حالی که این افراد باید توجه داشته باشند که مشاوران املاک مکلف به ثبت قرارداد هستند و دوم، سازمان امور مالیاتی در صورتی که قراردادی مبنی بر تصرف مستأجر ارائه نشود، ملک را خانه خالی تلقی می‌کند.

بیگی نژاد تأکید کرد: بهر است مالکان با ثبت قرارداد و دریافت کد رهگیری، از تحمیل هزینه اضافی به مشاوران املاک و همچنین سازمان امور مالیاتی جلوگیری کنند و قرارداد‌های خود را به صورت رسمی و ثبت شده در اختیار مستأجر قرار دهند. وی ادامه داد: ما بیش از ۱۴ سال است که قرارداد‌ها را همراه با کد رهگیری به مردم ارائه می‌کنیم، اما پس از خاموش شدن سامانه املاک و مستقالات، در حال حاضر مشاورین املاک درگیر اراده مالک، مستأجر و دیگر طرفین قرارداد شده‌اند؛ اینکه آیا کدی که به صورت پیامک به تلفن همراه آن‌ها ارسال می‌شود را در اختیار مشاور املاک قرار دهند یا خیر.

نایب‌رئیس اول اتحادیه املاک در پایان خاطرنشان کرد: در سامانه املاک و مستقالات، نیازی به تأیید مالک یا مستأجر برای ثبت قرارداد نبود. مشاورین املاک قرارداد را تنظیم و ارسال می‌کردند و پس از اتمام آن دریافت می‌کردند.

اما اکنون، با خاموشی سامانه، در معاملات فروش و اجاره با چالش جدی مواجه هستیم و همکاران ما در ثبت قرارداد و دریافت کد رهگیری، که وظیفه قانونی آن‌هاست، معطل اراده طرفین قرارداد مانده‌اند.

قراردادهای دستی، در درسر جدید مستأجران برای دریافت وام

به گزارش مهر، از سوی دیگر برخی کارشناسان حقوقی معتقدند لازم است در بازنگری‌های آینده قوانین حوزه اجاره‌داری، بندی برای الزام موجران به ثبت قرارداد و صدور کد رهگیری درج شود. همچنین، پیشنهادهایی مبنی بر ایجاد سامانه‌ای برای ثبت شکایات مستأجران در موارد مشاهده شده است. در حال حاضر، بسیاری از مستأجران ناچار به انعقاد قرارداد‌های دستی و غیر رسمی هستند و همین موضوع باعث می‌شود در هنگام نیاز به خدمات حمایتی از جمله دریافت وام یا شکایت حقوقی، با مشکلات جدی مواجه شوند.

با توجه به گستردگی بازار اجاره و سهم بالای مستأجران در ترکیب جمعیتی کشور، به نظمی رسد ضرورت دارد سیاست‌گذاران حوزه مسکن با تصویب قوانین الزام‌آور، ضمن حمایت از حقوق مستأجران، سازوکار نظارتی مؤثری برای جلوگیری از تخلفات احتمالی موجران فراهم کنند.

عضو کمیسیون انرژی مجلس گفت: به عنوان

نماینده یکی از مناطق گرمسیر کشور، از خاموشی‌ها گلایه دارم، در استان سیستان و بلوچستان صنعت خاصی وجود ندارد بنابراین کل فشار ناترازی برق را به بخش خانگی منتقل کرده‌اند، در استان‌های دیگر شاید بتوان یکی دو واحد صنعتی را خاموش کرد تا فشار کمتری به بخش خانگی وارد شود، اما در مناطقی که صنعت ندارند، بار ناترازی به طور کامل به بخش خانگی منتقل شده است. فرهاد ششهرکی، عضو کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی در گفت‌وگو با اقتصاد معاصر اظهار داشت: قرار بود هفته‌ای که گذشت در مجلس و در کمیسیون با وزیر نیرو جلسه داشته باشیم تا آخرین اطلاعات را در اوراق رد و بدل کنیم تا بدانیم از دیدی چه شرایط این گونه است، قطعاً اگر شرایط نیروگاه‌ها و تولید برق کشور مشکل خواهد نداشته باشد، نباید وضعیت به این صورت باشد. شاید اشکالات فنی جدی وجود دارد.

وی افزود: نگاه بیشتر اعضای کمیسیون و مجلس هم در اوراق در همین محور است. منتظریم که آخرین اطلاعات را در باره تولید و مشکلاتی که در نیروگاه‌های مختلف کشور وجود دارد، بشنویم و به این جمع بندی برسیم که حالا سوء مدیریت است یا اینکه واقعاً شرایط موجود تولید به نحوی است که کاری غیر از این نمی‌توان انجام داد. تا صحبت‌های دقیق و کارشناسی را بشنویم و متوجه مشکل نیست، نمی‌توان قضاوت کرد. چراکه شرایط اصلاً خوب نیست، با اینکه هنوز در خیلی از نقاط کشور هوا نسبتاً مناسب است و هنوز وسایل سرمایشی روشن نشده‌اند اما شاهدیم که در تقریباً همه کشور، اعم از مناطق گرمسیر، معتدل و سردسیر، برق قطع می‌شود. کارخانه‌ها، جاه‌های کشاورزی و منازل همه دچار قطع برق شده‌اند.

فشار هستند، موضوعی قطعی و غیر قابل‌پذیرش است. من هم به عنوان نماینده یکی از مناطق گرمسیر کشور، گلایه داریم. در استان ما که صنعت خاصی هم وجود ندارد، کل فشار ناترازی برق را به بخش خانگی منتقل کرده‌اند. در منطقه‌ای مشکلی وجود دارد، شاید بتوان یکی دو واحد صنعتی را خاموش کرد تا فشار کمتری به بخش خانگی وارد شود اما در مناطقی که صنعت ندارند، بار ناترازی به طور

کامل روی بخش خانگی منتقل شده است.

وی ادامه داد: در مناطقی مثل سیستان و بلوچستان که محرومیت پیدای می‌کند و مردم از وسایل سرمایشی ساده استفاده می‌کنند و حتی برخی کولر هم ندارند، فشار مضاعف است. ما منتظر هستیم که ببینیم مدیریت در مناطق محروم کشور چگونه انجام می‌شود. باید گزارش وزیر نیرو و همکارانش را بشنویم تا متوجه شویم در بخش عدالت در خاموشی و توزیع برق، چه تصمیماتی گرفته شده است. عضو کمیسیون انرژی مجلس تأکید کرد: بحث استیضاح وزیر نیرو، یک نکته بسیار مهم است. باید به جمع بندی برسیم که اگر مدیریت تغییر کند، تا سه ماه بعد فقط یک سرپرست در وزارتخانه خواهد بود و طبیعتاً کسی نمی‌تواند از او سؤال کند، چراکه می‌گوید تازه آمده زمان نیاز دارد. این وضعیت باعث یک نوع ا‌زهم‌گسیختگی مدیریتی خواهد شد که عملاً هم به هدف نخواهیم رسید و باز هم گرمای شدید تا بیستان را پشت سر خواهیم گذاشت.

صنایع ضرر دیدند

ششهرکی در ارتباط با اعتراض وزیر صنعت، معدن و تجارت قطعی دو هفته‌ای برق صنایع و تأثیر هفگفت آن در تولید ناخالص داخلی گفت: زیستمان گذشته وزیر صنعت اعلام کرد که صنایع کشور ۱۲ میلیارد دلار ضرر دیده‌اند. بخشی از گرانی‌هایی که در سال جدید شاهد آن هستیم، ممکن است ناشی از همین کاهش تولید و خروج محصولات از چرخه بازار باشد.

وی تصریح کرد: پیشنهادی که بنده در کمیسیون مطرح کردم، این بود که رئیس جمهور وضعیت منتخب مردم و رئیس دولت، شخصاً با مردم صحبت کند. با هم‌راهی وزیر نیرو، شرایط تولید نیرو، مشکلات

نیروگاه‌ها و مسائل موجود شفاف برای مردم بیان شود. ممکن است وزیر نیرو یا وزیر صمت هم‌ریک‌ا دیدگاه خود صحبت کنند اما رئیس جمهور که مسئول کل دولت است، باید برای مردم شفاف‌سازی کند. ما هر روز در مجلس از سراسر کشور تماس‌های متعددی از مردم دریافت می‌کنیم. این تماس‌ها نشان‌دهنده نارضایتی عمومی است. رئیس جمهور باید واقعیت‌های کشور را در باره تولید برق و مسائل موجود به صورت دقیق و شفاف برای مردم توضیح دهد.

شهرکی ادامه داد: این وضعیت موجب زیان اقتصادی و نارضایتی عمومی می‌شود. تا بیستان سال گذشته، از سیستان تماسی داشتم. حدود ساعت دو بعدازظهر، پدر یک خانواده تماس گرفت که در سیستان، طوفان ریزگردی با سرعت بالای ۱۰۰ کیلومتر در ساعت در حال وزیدن است، نمی‌تواند پنجره را باز کند، دمای هوا ۴۹ درجه است، برق قطع شده و بچه ۱۸ ماهه‌اش در خانه از شدت گرما در حال تلف شدن است. این مسئله نه فقط قابل دفاع نیست، بلکه هیچ شفاف‌سازی‌ای هم نشده است.

اگر ما در مناطق مختلف کشور نمی‌دانیم کجا دمای بالای

۴۵ درجه دارد یا کجا طوفان ریزگرد دارد، این به معنای سوءمدیریت است. حتی اگر تا ناترازی شدید برق روبه‌رو هستیم، نباید در محروم‌ترین نقاط کشور با چنین وضعیتی مواجه باشیم. مردم در این مناطق پاسخ می‌خواهند. وی تأکید کرد: بهترین زمان برای شفاف‌سازی همین است. حال است. گرما هنوز به اوج نرسیده و شرایط ممکن است بسیار سخت‌تر شود. رئیس جمهور باید همین حالا شرایط را شفاف، روشن و واضح در ساره قطعی برق، در باره مدیریت مصرف و در باره وضعیت مناطق مختلف کشور برای مردم توضیح دهد.

بهترین زمان برای شفاف‌سازی همین حال است. گرما هنوز به اوج نرسیده و شرایط ممکن است بسیار سخت‌تر شود.

رئیس جمهور باید همین حالا شرایط را شفاف، روشن و واضح درباره قطعی برق، درباره وضعیت مناطق مختلف کشور برای مردم توضیح دهد

رسیده است؛ یعنی در مجموع ۷۰۰ هزار نفر در انتظار برای دریافت یکی از این دو نوع وام هستند.

از طرف دیگر، طبق آخرین گزارش منتشرشده توسط بانک مرکزی، صف وام فرزندآوری در فروردین‌ماه سال جاری به بیش از ۴۸۵ هزار نفر رسیده است؛ با تصور اینکه صف متقاضیان وام ازدواج به طور طبیعی از وام فرزندآوری بیشتر است می‌توان برآورد کرد که در خوشبینانه‌ترین حالت ممکن، صف وام ازدواج به بیش از ۵۵۰ هزار نفر رسیده است؛ در واقع به این معنی که در حال حاضر بیش از یک میلیون نفر در صف این دو وام انتظار دریافت تسهیلات را می‌کشند.

در حالی آمار دقیقی از صف وام ازدواج وجود ندارد که قانون بودجه صراحتاً بانک مرکزی را موظف کرده تا هر فصل اطلاعات وام ازدواج‌های پرداختی را در سایت خود منتشر کند. متن قانون مذکور به این شرح است: «بانک مرکزی مکلف است با استفاده از سامانه‌های اطلاعاتی خود و دریافت اطلاعات از بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی، میزان و تعداد تسهیلات پرداختی و افراد در صف دریافت آن را به صورت فصلی بر ترازمای بودی برای عموم، منتشر و گزارش اقدامات به عمل آمده مشتمل بر جزئیات مذکور را هر سه ماه یک بار به کمیسیون‌های اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی مجلس شورای اسلامی ارسال نماید.»

این بانک با اینکه اطلاعات گفته شده در قانون را برای وام فرزندآوری را منشر نمی کند، اما تاکنون اقدام به انتشار این

اطلاعات برای وام ازدواج نکرده است.

باوجود این صف‌های طولانی و تمام نشدنی، اواخرسال گذشته معاون جوانان وزیر ورزش و جوانان درخصوص وام ازدواج اظهار کرده بود: «باید بررسی شود که وام‌ها به افزایش نرخ ازدواج کمک می کند و به ازدواج‌های پایدار منجر می شود یا خیر؟» این سخن رسمی، شباهت

زیادی به صحبت‌های حضرتی، رئیس شورای اطلاع رسانی دولت دارد که گفته بود وام ازدواج و فرزندآوری در ترویج این دو امر بی تأثیر بوده و هزینه اضافی برای دولت تلقی می شود.

باوجود این اوصاف به نظمی رسد دولت چهاردهم عزم بالایی برای پرداخت وام ازدواج و فرزندآوری ندارد و این عدم شفافیت در آمارهای موجود، به نگرانی‌های بیشتری دامن زده است.

این بانک با اینکه اطلاعات گفته شده در قانون را برای وام فرزندآوری را منشر نمی کند، اما تاکنون اقدام به انتشار این اطلاعات برای وام ازدواج نکرده است.

این دو تسهیلات وجود ندارد که قانون بودجه صراحتاً بانک مرکزی را موظف کرده تا هر فصل اطلاعات وام ازدواج‌های پرداختی را در سایت خود منتشر کند. متن قانون مذکور به این شرح است: «بانک مرکزی مکلف است با استفاده از سامانه‌های اطلاعاتی خود و دریافت اطلاعات از بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی، میزان و تعداد تسهیلات پرداختی و افراد در صف دریافت آن را به صورت فصلی بر ترازمای بودی برای عموم، منتشر و گزارش اقدامات به عمل آمده مشتمل بر جزئیات مذکور را هر سه ماه یک بار به کمیسیون‌های اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی مجلس شورای اسلامی ارسال نماید.»

این بانک با اینکه اطلاعات گفته شده در قانون را برای وام فرزندآوری را منشر نمی کند، اما تاکنون اقدام به انتشار این اطلاعات برای وام ازدواج نکرده است.

باوجود این صف‌های طولانی و تمام نشدنی، اواخرسال گذشته معاون جوانان وزیر ورزش و جوانان درخصوص وام ازدواج اظهار کرده بود: «باید بررسی شود که وام‌ها به افزایش نرخ ازدواج کمک می کند و به ازدواج‌های پایدار منجر می شود یا خیر؟» این سخن رسمی، شباهت

زیادی به صحبت‌های حضرتی، رئیس شورای اطلاع رسانی دولت دارد که گفته بود وام ازدواج و فرزندآوری در ترویج این دو امر بی تأثیر بوده و هزینه اضافی برای دولت تلقی می شود.

باوجود این اوصاف به نظمی رسد دولت چهاردهم عزم بالایی برای پرداخت وام ازدواج و فرزندآوری ندارد و این عدم شفافیت در آمارهای موجود، به نگرانی‌های بیشتری دامن زده است.

این بانک با اینکه اطلاعات گفته شده در قانون را برای وام فرزندآوری را منشر نمی کند، اما تاکنون اقدام به انتشار این اطلاعات برای وام ازدواج نکرده است.

باوجود این صف‌های طولانی و تمام نشدنی، اواخرسال گذشته معاون جوانان وزیر ورزش و جوانان درخصوص وام ازدواج اظهار کرده بود: «باید بررسی شود که وام‌ها به افزایش نرخ ازدواج کمک می کند و به ازدواج‌های پایدار منجر می شود یا خیر؟» این سخن رسمی، شباهت

زیادی به صحبت‌های حضرتی، رئیس شورای اطلاع رسانی دولت دارد که گفته بود وام ازدواج و فرزندآوری در ترویج این دو امر بی تأثیر بوده و هزینه اضافی برای دولت تلقی می شود.

نرخ بیکاری فصلی چند سال اخیر زیردربین

معین قرابی تهرانی

پژوهشگر اقتصادی

طی بررسی‌های انجام‌شده در راستای شاخص‌های عمده بازار کار در زمستان ۱۴۰۳، می‌توان یافت که با وجود تداوم چالش‌های اقتصادی، روند کلی نرخ بیکاری در کشور کاهش یافته است. البته شاخص‌های مرتبطی که با نرخ بیکاری وابسته بودند، بهبود نسبی داشته‌اند.

نرخ بیکاری یکی از شاخص‌های بسیار مهم در اقتصاد هر کشوری محسوب می‌شود. به طوری که این شاخص، یکی از شاخص‌های کلیدی در ارزیابی وضعیت اقتصادی و اجتماعی هر کشوری است. تحلیل نرخ بیکاری می‌تواند به صورت فصلی و سالانه صورت گیرد. زیرا نمایانگر روند های حاکم بر بازار کار و توانمندی نظام اقتصادی در ایجاد فرصت‌های شغلی پایدار است. در سال‌های اخیر، اقتصاد ایران چالش‌های مختلفی را پشت سر گذاشته است. چالش‌های مذکور هریک به نوعی بر وضعیت اشتغال و نرخ بیکاری تأثیر گذاشته است. بررسی روند تغییرات ایجادشده در بازه‌های زمانی فصلی و سالانه، می‌تواند تصویری دقیق‌تر از عملکرد بازار کار، تأثیر سیاست‌های اقتصادی و وضعیت گروه‌های مختلف جمعیتی از جمله جوانان و زنان ارائه دهد. این گزارش، باهدف تحلیل و ارزیابی این نرخ‌ها در سال‌های اخیر، به دنبال درک عمیق‌تری از وضعیت اشتغال و بیکاری در کشور است.

شاخص‌های عمده بازار کار در زمستان ۱۴۰۳

بر اساس گزارش بانک مرکزی، عمدت‌ترین شاخص‌های بازار کار و تغییرات آن در زمستان ۱۴۰۳ نسبت به زمستان ۱۴۰۲ ارائه‌شده است. با بررسی نرخ مشارکت اقتصادی (نرخ فعالیت) جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر نشان می‌دهد که ۴۰٫۱ درصد جمعیت در سن کار (۱۵ ساله و بیش‌تر) از نظر اقتصادی فعال بوده‌اند؛ یعنی در گروه شاغلان و بیکاران قرار گرفته‌اند. همچنین نتایج تحقیقات نشان می‌دهد که نرخ مشارکت اقتصادی در بین زنان نسبت به مردان و در نقاط شهری نسبت به روستایی کم‌تر بوده است. بررسی روند نرخ مشارکت اقتصادی کل کشور نشان می‌دهد که این شاخص، نسبت به فصل مشابه در سال قبل (ان زمستان ۱۴۰۲)، ۰٫۷ کاهش یافته است. بررسی نسبت اشتغال جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر بیانگر آن است که ۳۷ درصد از جمعیت در سن کار (۱۵ ساله و بیشتر) شاغل بوده‌اند. این شاخص در بین مردان بیشتر از زنان و در نقاط روستایی بیشتر از نقاط شهری بوده است. در جدول ذیل به‌طور کامل شاخص‌های عمده بازار کار در زمستان ۱۴۰۳ (ارقام به هزار نفر) آورده شده است.

بررسی اشتغال در بخش‌های عمده فعالیت اقتصادی نشان می‌دهد که بخش خدمات ۵۷٫۲ درصد بیشترین سهم اشتغال را به خود اختصاص داده است. بخش صنعت و کشاورزی در رتبه بعدی با ۳۳٫۵ و ۱۲٫۷ درصد قرار دارند. سهم شاغلان نقطه به نقطه در بخش خدمات و کشاورزی در زمستان ۱۴۰۳ نسبت به زمستان سال گذشته به ترتیب ۰٫۱ درصد افزایش و ۰٫۲ درصد کاهش داشته است. همچنین ذکر این نکته ضروری است که سهم شاغلان صنعت نسبت به مشابه سال گذشته نیز تغییری نداشته است. طبق گزارش بانک مرکزی، نرخ بیکاری جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر نشان می‌دهد که از بین جمعیت بیکار، ۷٫۸ درصد جمعیت فعال بودند. این در حالی است که نرخ بیکاری در جامعه شهری نسبت به روستایی، نرخ بیکاری بیشتری داشته است.

البته نوع خاصی از اشتغال نیز وجود دارد که به اشتغال ناقص شهرت یافته است. البته اشتغال ناقص به عنوان شاخصی مهم شناسایی شده است که نشان‌دهنده نوعی کم‌کیفیتی در فرصت‌های شغلی موجود باشد. اشتغال ناقص به وضعیتی گفته می‌شود که افراد دارای اشتغال ناقص شامل تمام شاغلانی است که در هفته مرجع، حاضر در سرکار با غایب موقت از محل کار بوده و به دلایل اقتصادی نظیر رکود کاری، پیدا نکردن کار با ساعت کاری بیشتر، قرار داشتن در فصل غیرکاری و... کمتر از ۴۴ ساعت کار کرده، خواهان و آماده‌برای انجام کار اضافی در هفته مرجع بوده‌اند. طبق آمار بانک مرکزی، ۷٫۷ درصد از جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر، دارای اشتغال ناقص بوده‌اند. این شاخص در بین مردان بیشتر از زنان در سال ۱۴۰۳ بوده است. البته ذکر این نکته ضروری است که سهم اشتغال ناقص در زمستان ۱۴۰۳ نسبت به مدت مشابه سال قبل، کاهش حدود ۰٫۹ درصدی داشته است.

بررسی سهم شاغلین ۱۵ ساله و بیشتر با ساعت کار معمول ۴۹ ساعت و بیشتر نشان می‌دهد، ۳۷٫۵ درصد شاغلین، به‌طور معمول، ۴۹ ساعت و بیشتر در هفته کار می‌کنند. این شاخص که یکی از نماگرهای کار شایسته است نشان می‌دهد در کشور سهم زیادی از شاغلین بیشتر از استاندارد کار می‌کنند. این شاخص نسبت به فصل مشابه سال قبل ۰٫۷ درصد افزایش یافته است. بر اساس گزارش بانک مرکزی، نرخ بیکاری در سال‌های گذشته روند نزولی در مجموع داشته است. در جدول ذیل، نرخ بیکاری به‌صورت فصلی به تفکیک استانی آورده شده است. از این رو، با تحلیل نموداری می‌توان به اطلاعاتی در این زمینه دست یافت. با توجه به این که در سال ۱۴۰۳ در هر ۴ فصل سال، نرخ بیکاری کمتری در طی دهه گذشته داشته است. بررسی‌های نشان می‌دهد متوسط نرخ بیکاری در سال ۱۴۰۳، ۷٫۵۵ بوده است که آمار خوبی را نشان می‌دهد. در دولت سیزدهم روند نزولی در نرخ بیکاری را شاهد بودیم. در حالی که دولت چهاردهم نیز با تدابیر ویژه در خصوص نرخ بیکاری، کاهش ایجادشده در روند نرخ بیکاری در دولت سیزدهم را حفظ نموده است. البته نکته قابل ذکر این است که کاهش نرخ بیکاری بیانگر عملکرد مثبت بازار کار است ولی کاهش نرخ بیکاری به تنهایی نمی‌تواند تصویری کامل از وضعیت اشتغال ارائه دهد.

طی بررسی‌های انجام‌شده در راستای شاخص‌های عمده بازار کار در زمستان ۱۴۰۳، می‌توان یافت که با وجود تداوم چالش‌های اقتصادی، روند کلی نرخ بیکاری در کشور کاهش یافته است. البته شاخص‌های مرتبطی که با نرخ بیکاری وابسته بودند، بهبود نسبی داشته‌اند. کاهش نرخ مشارکت اقتصادی نسبت به سال گذشته از جمله نکاتی است که نیازمند توجه سیاست‌گذاران در جهت افزایش انگیزه مشارکت نیروی کار، به‌ویژه در میان زنان و ساکنان مناطق شهری است. همچنین، اگرچه همچنان بخش خدمات سهم بالایی از اشتغال را به خود اختصاص داده است، اما اشتغال ناقص همچنان بخش قابل توجه از شاغلان را شامل می‌شود و نشان‌دهنده وجود ظرفیت‌های استفاده‌نشده از نیروی انسانی در کشور است.

تجربه ژاپن و آلمان در «سرمایه‌گذاری تولید» با هدایت اعتبار

به سمت صنایع استراتژیک تبدیل شوند.

تمرکز بر صنایع مادر و دانش بنیان؛ اعتبار باید به صنایعی هدایت شود که توان خلق ارزش افزوده، اشتغال و صادرات دارند. اصلاح ساختار نهادی اقتصاد؛ دولت باید سازوکارهایی برای افزایش رقابت و همکاری میان بنگاه‌ها ایجاد کند. تا منابع مالی به سوی پروژه‌های هم‌افزا و با بازده بالا سوق یابند. ایجاد بانک‌های توسعه‌ای کارآمد؛ ایجاد یا تقویت بانک‌های تخصصی برای تأمین مالی پروژه‌های زیرساختی، صنعتی و دانش بنیان ضروری است.

مزیت‌های توسعه سرمایه‌گذاری مولد از طریق بانک‌ها

۱- توسعه بخش‌های اولویت‌دار اقتصاد در راستای ثبات اقتصادی و سیاست‌های توسعه‌ی ملی

۲- تأمین مالی بنگاه‌های اقتصادی، با کم‌ترین ریسک و هزینه

۳- هم‌راستایی فعالیت‌های بانکی با بخش تولید جهت تقویت

بخش واقعی اقتصادی

۴- کمک به رفع ناترازی بانک‌ها از طریق ایجاد دارایی‌های با کیفیت و سودآوری پایدار

۵- حداقل اتساک به منابع مالی خارجی و تأمین اعتبار مورد نیاز از منابع داخلی کشور

۶- شکل‌گیری بنگاه‌های اقتصادی بزرگ مقیاس در بخش‌های کلیدی اقتصاد

۷- فراهم آمدن امکان رشد و بلوغ واحدهای کوچک و متوسط و ایجاد تقاضا برای محصول آن‌ها
زیر چتر حمایتی و هدایتی مؤثر بنگاه‌های بزرگ

۸- فراهم آمدن امکان نظارت کارآمد بر مصرف تسهیلات و کاهش نسبت مطالبات غیر جاری بانک‌ها

وضعیت سرمایه‌گذاری در ایران نسبت به کشورهای دیگر
بر اساس داده‌های بانک جهانی، نمودار مقایسه‌ای از وضعیت سرمایه‌گذاری در ایران و چند کشور منتخب شامل آلمان، ترکیه و امارات را نشان می‌دهد. این نمودار تشکیل سرمایه ثابت ناخالص به قیمت ثابت سال ۲۰۱۸ را طی دهه اخیر (۲۰۱۴ تا ۲۰۲۳) در قالب میلیارد دلار بررسی کرده است. همانطور که مشاهده می‌شود، ایران در مقایسه با کشورهای مورد اشاره با چالش‌های قابل توجهی در جذب و تشکیل سرمایه روبه‌رو بوده است، به‌گونه‌ای که روند سرمایه‌گذاری در آن با نوسانات و محدودیت‌های بیشتری همراه است.

این وضعیت می‌تواند ناشی از عوامل مختلفی از جمله تحریم‌ها، ناپایداری‌های اقتصادی و موانع ساختاری باشد که نیاز به توجه ویژه برای بهبود فضای سرمایه‌گذاری در کشور را پررنگ می‌سازد.

ایران و مسیر پیرو شو

طبق تحلیل ارائه‌شده، یکی از مهم‌ترین مسیرهای رشد اقتصادی برای ایران، «هدایت اعتبار به سوی فعالیت‌های مولد» است. در حال حاضر، نبود سیاست صنعتی منسجم، ضعف ساختارهای رقابتی و همکاری ضعیف میان بنگاه‌ها، مانع بهره‌برداری مطلوب از منابع مالی کشور شده است. با تکیه بر

تجربه توسعه ژاپن و آلمان می‌توان به بازتعریف نظام تأمین مالی کشور پرداخت و چند پیشنهاد کلیدی برای اقتصاد ایران ارائه داد:
نقش آفرینی مؤثر بانک‌ها در توسعه

اقتصادی؛ بانک‌ها باید از نقش صرفاً واسطه‌گر خارج شده و به بازوی سیاست‌گذار برای هدایت منابع

تخصیص منابع به صنایع راهبردی مانند صنایع دفاعی در دوران جنگ و بخش صادرات و صنایع کشتی‌سازی و فولاد، اتومبیل و الکترونیک بعد از جنگ.

۲- تعیین نقش بانک‌ها به عنوان نهاد خدمت‌رسان در راستای کنترل اقتصاد و بازرسی و حسابرسی عملکرد بانک‌ها و اعطای با داش با اعمال مجازات در این مسیر توسط وزارت دارایی‌زاین.

آلمان؛ مهندسی اعتبار برای رفاه اجتماعی

تجربه آلمان نیز نشان می‌دهد که هدایت اعتبار، زمانی که به‌درستی اجرا شود، می‌تواند موتور قدرتمند رشد اقتصادی باشد. آلمان با شناسایی بانک‌ها به عنوان خلق‌کنندگان پول (نه صرفاً واسطه‌های مالی)، قدرت اعتبار را در خدمت تولید و افزایش رفاه اجتماعی قرار داد.

ویژگی‌های سیاست هدایت اعتبار در آلمان

۱- به رسمیت شناسختن قدرت و اثرگذاری بانک‌ها به عنوان ایجادکنندگان سرمایه‌گذاری‌ها و اعتبار
۲- استفاده از قدرت بانک‌ها برای منافع بزرگ‌تر و حداکثر رسانی رفاه اجتماعی از این مسیر
۳- تشویق اعطای اعتبار به سمت اهداف بهره‌ورانه نظیر کشاورزی، کارتل‌های بزرگ صنعتی و بنگاه‌های صادرات محور
۴- جلوگیری از تخصیص اعتبار برای مصارف غیرضروری

روند نزولی سرمایه‌گذاری در ایران

افت شدید تشکیل سرمایه ثابت ناخالص داخلی، حاکی از کاهش ظرفیت‌های تولید ملی است که غالباً به دلیل اعمال تحریم‌های بین‌المللی، افزایش محدودیت‌های سرمایه‌گذاری، سیاست‌گذاری‌های نامناسب و ضعف ساختارهای داخلی، رخ داده است.

با وجود رشد اندک تشکیل سرمایه ثابت ناخالص در سال‌های اخیر، مقدار کاهش یافته این شاخص نسبت به سال ۱۳۹۰ هنوز جبران‌شده است.

گزارش

در حالی که اقتصاد ایران با چالش‌های متعددی چون رکود تولید، ضعف سسرمایه‌گذاری و تخصیص ناکارآمد منابع روبروست، تجربه موفق کشورهایی چون ژاپن و آلمان نشان می‌دهد، «هدایت همدفند اعتبار به فعالیت‌های مولد» می‌تواند به‌عنوان موتور محرک رشد اقتصادی عمل کند.

به گزارش خبرگزاری تسنیم، در شرایطی که اقتصاد ایران با چالش‌های متعددی مواجه است، بررسی تجربه کشورهای موفق در مسیر رشد اقتصادی، می‌تواند افق‌های روشنی را پیش روی سیاست‌گذاران قرار دهد. نگاهی به دو نمونه موفق، یعنی ژاپن و آلمان، نشان می‌دهد که «هدایت اعتبار به فعالیت‌های مولد» نقشی کلیدی در تحقق رشد پایدار و همه‌جانبه داشته است.

ژاپن؛ از ویرانی تا دومین اقتصاد بزرگ جهان

معجزه اقتصادی ژاپن به رکورد بی نظیر رشد اقتصادی ژاپن از دوران پس از جنگ جهانی دوم اشاره دارد که طی آن، ژاپن به سرعت به دومین اقتصاد بزرگ جهان (بعد ایالات متحده) تبدیل شد. ژاپن از یک الگوی منحصر به فرد برای رشد اقتصادی خود استفاده کرده است که نسبت به اقتصادهای سنتی کشورهای غربی که مبتنی بر بازار بودند، برتری داشته است.

پس از جنگ جهانی دوم، ژاپن با اتکا بر مدل خاصی از سازمان‌دهی اقتصاد که بر پایه «نظام بانکی مبتنی بر بانک اصلی (Main Bank System)» و ساختار سازمانی هم‌افزاشکل گرفت، موفق شد به سرعت مسیر توسعه‌ی راهی کند. ویژگی کلیدی این مدل، اتصال مؤثر بانک‌ها به صنایع راهبردی و اعطای اعتبار همدفند برای توسعه این صنایع بود. نتیجه این سیاست‌ها، ایجاد بانک‌های تجاری بزرگ و یکپارچه، هماهنگ با نیازهای تولید و صنعت بود.

سایر عوامل مؤثر بر رشد اقتصادی ژاپن

۱- اتصال صنایع راهبردی به یک بانک اصلی برای تأمین اعتبار و

استراتژی‌های پیشنهادهی و رفع موانع موجود، زمینه‌ساز جذب سرمایه‌های بخش خصوصی و توسعه پایدار این صنعت خواهد بود.

با سرمایه‌گذاری در مراکز MRO و طراحی و ساخت قطعات، نه تنها امکان انجام تعمیرات اساسی و ساخت قطعات مصرفی در داخل کشور فراهم، هزینه‌های حمل‌ونقل، گمرک و ارز کاهش و سودآوری افزایش خواهد یافت، بلکه زمینه و شرایط صادرات خدمات فنی نیز فراهم خواهد شد و کشورهای منطقه که به دنبال برون‌سپاری خدمات MRO هستند، در صورت وجود زیرساخت‌های استاندارد، ایران را به عنوان قطب منطقه در نظر خواهند گرفت.

در شرایط فعلی، تنها راه سریا ننگه داشتن ناوگان و فرودگاه‌ها، پشتیبانی صنعتی صنایع دانش بنیان کشور است و این صنایع پشتیبان شامل دفاتر طراحی و ساخت، مراکز تعمیر و نگهداری و مراکز تأمین کالا

است و در حال حاضر کشور نیازمند مراکز تعمیر و نگهداری، مراکز طراحی و ساخت، مراکز تأمین در و مقابله با تحریم را در دستور کار خود قرار داده که وظیفه اصلی آن تجمیع نیاز "ناوگان" و "فرودگاه"، "شناسایی" و ایجاد "صنعت پشتیبان" و اقتصاد، "قراردادهای تضمین خرید" و "جذب سرمایه‌گذاران در حوزه‌های طراحی و ساخت، تعمیر و یا تأمین"

است. از سویی دیگر، شرط تحقق این رکن، حمایتی دولت، حمایت از شرکت‌های فناور و اتصال نظام آموزشی و صنعتی، صنعت هوانوردی با سایر بزرگ‌سازان در حوزه‌های موجود و اقدامات حمایتی دولتی، حمایت از شرکت‌های فناور و اتصال نظام آموزشی و صنعتی، صنعت هوانوردی با سایر کشورهای منطقه برای تبادل دانش و فناوری، ارائه یک مدل سرمایه‌گذاری با ریسک کمتر و بازدهی

بین‌المللی است، بلکه گواهی نگه بر این امر که در صورت فراهم شدن سایر بسترهای حمایتی و رفع موانع قانونی، توان جهش فناورانه و اقتصادی را نیز دارد است.

از این رو، می‌توان گفت تحریم‌ها در کنار ایجاد محدودیت، می‌تواند زمینه‌احیای توان ملی و در نتیجه توسعه زیرساخت‌های صنایع پشتیبان را فراهم کند. از سویی دیگر، بهره‌گیری از استراتژی‌های موفق بین‌المللی به منظور ترغیب سسرمایه‌گذاران و رشد و توسعه صنعت هوانوردی در ایران می‌تواند نقش کلیدی ایفا کند. همچنین بررسی تجارب جهانی نشان می‌دهد؛ ترکیبی از سیاست‌های حمایتی، مشارکت‌های دولتی-خصوصی و تمرکز بر فناوری‌های نوین می‌تواند مسیر توسعه پایدار این صنعت راهوار سازد و با اتخاذ استراتژی‌هایی از جمله از طریق ارائه تسهیلات مالی و معافیت‌های مالیاتی، ایجاد چارچوب‌های قانونی برای مشارکت‌های دولتی-خصوصی، حمایت از استارت‌آپ‌ها و شرکت‌های دانش بنیان فعال در حوزه فناوری‌های نوین هوانوردی و تسهیلات مالی و معافیت‌های مالیاتی، توسعه خوسه‌های صنعتی و همکاری‌های بین‌المللی با سایر کشورهای منطقه برای تبادل دانش و فناوری، ارائه یک مدل سرمایه‌گذاری با ریسک کمتر و بازدهی

بین‌المللی است، بلکه گواهی نگه بر این امر که در صورت فراهم شدن سایر بسترهای حمایتی و رفع موانع قانونی، توان جهش فناورانه و اقتصادی را نیز دارد است.

توسعه وسایل پرنده سبک و آموزشی موفقیت‌های بیشتری در این بخش به دست آورد و در دل این محدودیت‌ها، تجربه‌های ارزشمندی که نشان از ظرفیت‌های نهفته درون‌زا و توانمندی متخصصان داخلی ایرانی دارد، حاصل شد.

در مقام مقایسه ایران با سایر کشورها در شرایط مشابه، می‌توان گفت نقطه قوت ایران وجود سرمایه انسانی توانمند و دارای تجربه فنی گسترده است که با سیاست‌گذاری هدفمند به‌الگویی قابل اتکا در دوران تحریم تبدیل شده است. لازم به ذکر است؛ موفقیت در توسعه دانش مهندسی معکوس، ساخت قطعه و موتور، راه‌اندازی مراکز تعمیر و نگهداری (MRO) در داخل کشور، طراحی و ساخت وسایل پرنده سبک و فوق سبک آموزشی و همچنین قطعات هواپیمای مسافری توسط شرکت‌های دانش بنیان و تربیت نیروی انسانی متخصص در حوزه‌های تعمیرات و نگهداری، نه تنها نشان‌دهنده تاب‌آوری صنعت هوانوردی ایران در برابر فشارهای

فسادی که در این فرآیند رخ می دهد، بدون پیگیری باقی می ماند.

اقتصاد بیمار

ایران خودرو و سایپا، با زیان انباشته‌ای بیش از ۱۲ هزار میلیارد تومان، نمادی از اقتصاد بیمار کشورمان هستند. خدائیان از سوءمدیریت، ناترازی انرژی و مقاومت در برابر اجرای قوانین اصلاحی مانند قانون اصلاح الگوی مصرف سخن گفت. این مشکلات، در صنعت خودروسازی به‌وضوح قابل‌مشاهده هستند. انحصار دولتی، کیفیت پایین محصولات، فناوری‌های قدیمی و فساد مدیریتی، سال‌هاست که این دو شرکت را ناکارآمد نگه داشته مواجه‌اند، در حالی که سایپا در آستانه واگذاری به شرکت‌هایی است که هیچ سابقه موفق‌ی در مدیریت بنگاه‌های بزرگ ندارند. این وضعیت، نتیجه مستقیم سیاست‌هایی است که منافع گروه‌های خاص را به منافع ملی ترجیح می‌دهند. حسن‌زاده، رئیس اتاق بازرگانی ایران به ناترازی انرژی و مشکلات بانکی به‌عنوان موانع اصلی بنگاه‌های تولیدی اشاره کرد، اما در مورد ایران خودرو و سایپا، این مشکلات تنها بخشی از عوامل هستند. فساد و سوءمدیریت، ریشه اصلی بحران این دو شرکت است که خصوصی سازی غیرشفاف آن را تشدید کرده است.

مقایسه با همسایگان

براین اساس ضروری است برای درک بهتر ناکامی خصوصی سازی در ایران، مقایسه با کشورهای همسایه مانند ترکیه، امارات متحده عربی و عربستان سعودی داشته باشیم. این کشورها، با وجود چالش‌های خاص خود، رویکردهای موفق‌تری در خصوصی سازی داشته‌اند. ترکیه از دهه ۱۹۸۰ برنامه‌های خصوصی سازی را با هدف کاهش نقش دولت و جذب سرمایه‌گذاری خارجی آغاز کرد. واگذاری شرکت‌هایی مانند ترک‌تله‌کام و خطوط هوایی ترکیه با نظارت‌نهاد‌های مستقل و فرآیندهای شفاف انجام شد. این کشور با ایجاد رقابت و جذب سرمایه‌گذاری خارجی، صنایعی مانند خودروسازی (توفاش و اویواک) را به سطح جهانی رساند. نظارت قوی و اهلیت‌سنجی دقیق، موفقیت نسبی را تضمین کرد. امارات با تمرکز بر تنوع بخشی به اقتصاد، خصوصی سازی را در بخش‌هایی مانند حمل‌ونقل (هواپیمایی امارات) و بنادر (دی‌بی ورلد) پیش برده است. مناطق آزاد تجاری، مشوق‌های مالی و مدیریت متخصصان بین‌المللی، فساد را به حداقل رسانده و سرمایه‌گذاری خارجی را جذب کرده است.

عربستان در چارچوب «جشنم‌انداز ۲۰۳۰» خصوصی سازی شرکت‌هایی مانند آرامکو را با شفافیت بالا و نظارت نهاد‌های مالی جهانی انجام داده است. عرضه عمومی سهام آرامکو در سال ۲۰۱۹ نمونه‌ای موفق از جذب سرمایه خارجی و مدیریت حرفه‌ای است.

در مقابل، ایران با واگذاری‌های غیرشفاف و بدون اهلیت‌سنجی، مانند ایران خودرو و سایپا، به نتایج فاجعه‌باری رسیده است. نبود نظارت مستقل و نفوذ رانت‌خواران، خصوصی سازی را به ابزاری برای فساد تبدیل کرده است.

در این میان باید عنوان کرد که جدول روبرو براساس چهار معیار کلیدی (شفافیت فرآیند، اهلیت‌سنجی متقاضیان، جذب سرمایه

خارجی و موفقیت کلی) تنظیم شده است. امتیازات ۱۰۰ تعیین شده‌اند و براساس عملکرد کشورهای موردنظر در حوزه خصوصی سازی ارزیابی شده‌اند. هم‌زمان به دلیل نبود شفافیت، اهلیت‌سنجی ضعیف و عدم جذب سرمایه خارجی، امتیازات پایینی کسب کرده است، در حالی که ترکیه، امارات و عربستان با فرآیندهای استاندارد و نظارت قوی، عملکرد بهتری داشته‌اند. این اعداد به‌صورت نسبی و براساس شواهد عمومی تنظیم شده‌اند تا از پراکندگی جلوگیری شود.

خیلی از کارشناسان تاکید دارند که خصوصی‌سازی، به‌ویژه در مورد ایران خودرو و سایپا، به جای نجات اقتصاد، به ابزاری برای فساد و رانت‌خواری تبدیل شده است. واگذاری ایران خودرو به کروز، با اتهامات فساد و نارضایتی کارگران، مزایده سایپا با حضور متقاضیان غیرقابل اعتماد، عمق این بحران را نشان می‌دهد. در حالی که کشورهای همسایه مانند ترکیه و امارات با شفافیت و نظارت، موفقیت‌هایی کسب کرده‌اند.

از زمان واگذاری، ایران خودرو هیچ پیشرفتی در کیفیت محصولات، افزایش تولید یا بهبود خدمات پس از فروش نداشته است. در عوض، موجی از نارضایتی کارکنان و بحران‌های داخلی گریبان این شرکت را گرفته است

است در مورد سایپا رخ

دهد. این مجموعه که

همچنان درگیر چالش‌های عمیق و بی‌تعهدی نسبت

به مشتریان خود است

قطعا با خصوصی سازی

که دنبال می‌شود شرایط

بدتری را رقم خواهد زد

بدهند.

چارسوق گزارش می‌دهد

کاهش هزینه‌های ایران خودرو از جیب کارگران

گزارش

کشور	شفافیت فرایند	اهلیت متقاضیان	جذب سرمایه خارجی	موفقیت کلی	نمونه موفق
ایران	۱۰۰ از ۱۲	۱۰۰ از ۱۵	۱۰۰ از ۱۰	۱۰۰ از ۱۰	-
ترکیه	۱۰۰ از ۸۰	۱۰۰ از ۷۵	۱۰۰ از ۷۰	۱۰۰ از ۷۵	ترتله کام-توفاش
امارات	۱۰۰ از ۹۰	۱۰۰ از ۸۵	۱۰۰ از ۹۰	۱۰۰ از ۸۵	دی بی ورلد
عربستان	۱۰۰ از ۸۵	۱۰۰ از ۷۰	۱۰۰ از ۸۰	۱۰۰ از ۸۰	آرامکو

تبدیل کرده است. گروه انتخاب وزرماکارون، که عمدتاً در حوزه‌های غیرمرتبط با خودروسازی فعالیت دارند، فاقد تخصص و تجربه لازم برای مدیریت سایپا هستند. بانک شهر، با ارتباطات سیاسی و مالی پیچیده، نیز نگرانی‌هایی درباره تضاد منافع ایجاد کرده است. این وضعیت نشان می‌دهد که مزایده سایپا، به جای جذب سرمایه‌گذاران معتبر، به فرصتی برای رانت‌خواران تبدیل شده است که قصد دارند این شرکت را با کمترین هزینه صاحب کنند.

شفافیت غایب

شفافیت، حلقه مفقوده خصوصی سازی در کشور است. روز گذشته خدائیان به لزوم شناسایی گلوگاه‌های فساد و همکاری با فعالان اقتصادی برای رفع موانع کسب‌وکار اشاره کرد، اما واقعیت‌های میدانی چیز دیگری را نشان می‌دهند. در واگذاری ایران خودرو، هیچ گزارش شفافی درباره جزئیات قرارداد با کروز، گردش مالی این شرکت یا تأثیرات واگذاری در عملکرد ایران خودرو منتشر نشده است. در مورد سایپا نیز، فرآیند مزایده با ابهامات فراوانی همراه است. حضور شرکت‌هایی با سابقه فساد و نبود اهلیت‌سنجی دقیق، نشان‌دهنده فقدان نظارت و نفوذ شبکه‌های رانت‌خواری در تصمیم‌گیری‌هاست.

علی‌حضریان، عضو کمیسیون اصل نودم قانون اساسی مجلس، در سال ۱۴۰۰ هشدار داده بود که بدون شفافیت در واگذاری‌ها، مشکلات بزرگی مشابه ماجرای هیئت ایجاد خواهد شد. این پیش‌بینی اکنون در حال تحقق است. در این میان سکوت برخی گروه‌های سیاسی و اقتصادی در برابر واگذاری سایپا به افرادی مانند بابک زنجانی جای سؤال دارد، در حالی که همین گروه‌ها در گذشته نسبت به واگذاری ایران خودرو اعتراض کرده بودند. این تناقض، نشانه‌ای از نفوذ عمیق فساد در ساختارهای تصمیم‌گیری است. در حالی که متقاضیان با وعده‌های زیبا از خصوصی سازی دفاع می‌کنند،

کاهش هزینه‌ها از جیب کارگران است، در حالی که هیچ برنامه مشخصی برای ارتقای فناوری یا رقابت در بازار ارائه نکرده است. از این رو تمام اتفاقاتی که در جاده مخصوص در حال رخ دادن است برخلاف وعده‌های رنگینی است که در گذشته و تا قبل از خرید ایران خودرو حمید کشاورز، مدیرعامل شرکت کروز می‌داد. تعدیل نیروی گسترده در ایران خودرو، که از ابتدای سال ۱۴۰۴ شدت گرفته، به بیکاری کارگران منجر شده است. این اقدامات، در کنار زیان انباشته بیش از ۵۶ هزار میلیارد تومانی ایران خودرو، عمق سوءمدیریت و ناکارآمدی را نشان می‌دهد. صمد حسن‌زاده، رئیس اتاق بازرگانی ایران، در جلسه اخیر به مشکلات مالی و بانکی بنگاه‌های تولیدی اشاره کرد و افزایش نرخ بهره بانکی را عاملی برای دشواری اداره واحدها دانست. این مشکلات در ایران خودرو به‌وضوح قابل مشاهده است، جایی که فسادوبی‌کفایتی، این غول خودروسازی را مزرب فروپاشی کشانده است. واگذاری به کروز، به جای حل مشکلات، به بازتولید انحصار و رانت‌خواری منجر شده و هیچ نشانه‌ای از بهبود دیده نمی‌شود.

مزایده مشکوک سایپا

در حالی که ایران خودرو در گرداب سوءمدیریت غرق شده، واگذاری سایپا، دومین خودروساز کشور، به مرحله بحرانی رسیده است. مزایده بلوک ۴۲ درصدی سهام سایپا، که در اردیبهشت ۱۴۰۴ مراحل نهایی خود نزدیک شده، با حضور ۹ متقاضی برگزار شده است. از ۹ متقاضی هر یک با حاشیه‌ها و اتهامات خاص خود همراه هستند و هیچ کدام به‌عنوان مجموعه‌ای قابل اعتماد شناخته نمی‌شوند. این مزایده، که قرار بود نمادی از شفافیت و رقابت باشد، به صحنه‌ای برای نمایش فساد و رانت‌خواری تبدیل شده است. هلدینگ دات وان، که با نام بابک زنجانی، بدهکار مشهور اقتصادی، پیوند خورده، یکی از جنجالی‌ترین متقاضیان است. حضور چنین شرکتی در مزایده، موجی از نگرانی را در میان کارشناسان و فعالان اقتصادی ایجاد کرده است. از سوی برخی متقاضیان، از جمله زرماکارون و انصاری (مرتبط با ایران مال)، به دنبال خرید سایپا با قیمتی ناچیز هستند تا به منابع عظیم این شرکت، از جمله زمین‌ها و دارایی‌های ثابت، دسترسی پیدا کنند. این رویکرد، یادآور اظهارات روز گذشته خدائیان است که از فساد ناشی از «امضاهای طلایی» و مقاومت بدنه میانی دولت در برابر تفویض اختیارات سخن گفت. کرمان‌مونور، اگرچه در ظاهر شرکتی با سابقه در صنعت خودرو است، اما عملکرد آن در سال‌های اخیر با انتقادات فراوانی همراه بوده است. در حالی که متقاضیان با وعده‌های زیبا از خصوصی سازی دفاع می‌کنند،

دغدغه جدید تجار؛ بی‌نظمی سیستمی و بازگشت امضای طلایی

دغدغه جدید تجار؛ بی‌نظمی سیستمی و بازگشت امضای طلایی

دغدغه جدید تجار؛ بی‌نظمی سیستمی و بازگشت امضای طلایی

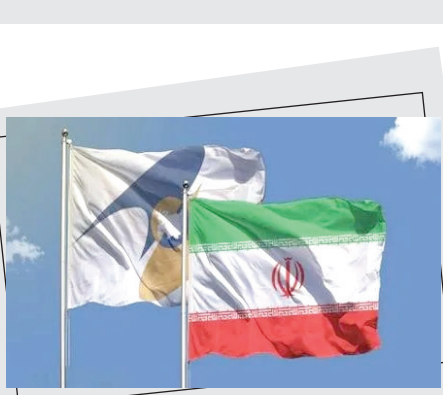
سسامانه جامع تجارت به عنوان درگاه اصلی مدیریت فرآیندهای تجارت خارجی کشور، در سال‌های اخیر با هدف مقابله با فساد، حذف امضاهای طلایی و شفاف‌سازی زنجیره واردات تا توزیع کالا طراحی و راه‌اندازی شد. اما فعالان اقتصادی و کارشناسان حوزه تجارت، از عملکرد این سامانه کلاه‌به‌مند و معتقدند کارایی آن به شدت زیر سؤال رفته است. کاربران از کند و ناپایداری سامانه، به‌ویژه در ساعات پرتراфик، شکایت دارند. رابط کاربری پیچیده و غیرکاربرپسند نیز یکی دیگر از مشکلات تکراری است.

بسیاری از بازرگانان ناچار به استفاده از واسطه‌هایی برای ثبت سفارش شده‌اند، امری که خود منجر به افزایش هزینه و شکل‌گیری مجدد رانت شده است.

توقف ثبت سفارش؛ دغدغه جدید فعالان اقتصادی

علی شریعتی، عضو اتاق بازرگانی تهران در این خصوص می‌گوید: در حال حاضر این مسئله به یکی از اصلی‌ترین دغدغه‌های فعالان اقتصادی تبدیل شده است. اگر امروز با ده بازرگان صحبت کنید، خواهید شنید که روند ثبت سفارش متوقف شده است. او تصریح می‌کند: در بازدید اخیر رئیس جمهور و وزرا از گمرکات، آن‌ها با حجم انبوهی از کالاهای دیو‌شده مواجه شدند. این سؤال به‌درستی از سوی خودرئیس جمهور

اخبار

توافقنامه تجارت آزاد ایران و اوراسیا اجرایی شد

سازمان توسعه تجارت ایران اعلام کرد که توافقنامه تجارت آزاد ایران و کشورهای اتحادیه اقتصادی اوراسیا (EAEU) و ایران از ۲۵ اردیبهشت سال جاری، به اجرا در آمد.

به گزارش سازمان توسعه تجارت ایران، توافقنامه تجارت آزاد ایران و کشورهای اتحادیه اقتصادی اوراسیا (EAEU) و ایران از ۲۵ اردیبهشت سال جاری، به اجرا در آمد. مطابق با این سند، بر اساس توافق صورت گرفته حدود ۸۷ درصد کالاهای مبادله‌ای میان ایران و ۵ کشور عضو اتحادیه اقتصادی اوراسیا (روسیه، قزاقستان، بلاروس، ارمنستان و قرقیزستان) از ۲۵ اردیبهشت ۱۴۰۴ با تعرفه صفرمبادله می‌شود.

ایران از عربستان صنعتی تراست

رئیس پیشین اتاق مشترک بازرگانی ایران و امارات و واکنش به صحبت‌های رئیس جمهور آمریکا در عربستان در مورد مقایسه صنعت و فناوری عربستان و ایران، گفت: ادعای ترامپ در مورد برتری صنعتی فناوری عربستان بر ایران بخشی از واقعیت است؛ اما تصویر کاملی نیست. فرشید فرزانه‌گان، دلال این موضوع را اینگونه تشریح کرد: ایران از نظر علمی از عربستان به طور قطع جلوتر بوده و جزو ۲۰ کشور برتر دنیا در تولید مقالات علمی است. از طرفی، ایران در زمینه فناوری‌های پیشرفته‌ای مانند نانو، بیوتکنولوژی و حتی فضای، دستاوردهای واقعی و بومی دارد. دلیل سوم اینکه ایران از نظر نیروی انسانی بومی و دانش و مهارت نیروی انسانی خود در بین کشورهای منطقه سرآمد است.

این کارشناس اقتصاد کشورهای عربی در ادامه با اشاره به شتاب گرفتن عربستان در توسعه صنعتی، گفت: عربستان در توسعه صنعتی و تجاری در سال‌های اخیر شتاب گرفته که این شتاب به دلیل حجم سرمایه‌گذاری سنگین خارجی است که از طریق پروژه‌های بسیار بزرگ وارد این کشور شده و از طرفی عربستان سعی کرده وابستگی آن را کاهش دهد. به گزارش ایلنا، فرانگان در مورد پیشرفت‌های عربستان گفت: این کشور در جذب تکنولوژی‌های خارجی، مناطق آزاد، دیجیتالی کردن خدمات دولتی، بهره‌برداری از مناطق آزاد، توسعه زیرساخت‌ها، صادرات غیرنفتی و تنوع صنعتی به مراتب بهتر از ایران عمل کرده است.

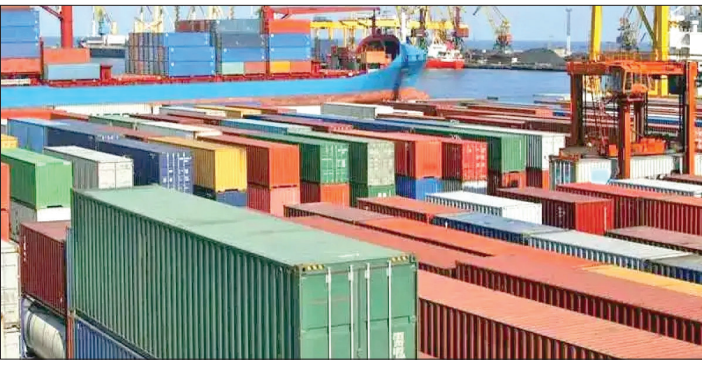
وی افزود: در مقام مقایسه می‌توان در یک جمله گفت که ایران از عربستان صنعتی تراست؛ اما عربستان از لحاظ مدیریتی، مدرن‌تر و پویاتر است. این در حالی است که ترامپ عربستان را همواره به عنوان یک خریدار خوب معرفی کرده است و عربستان از آمریکا خریدهای تسلیحاتی و زیرساختی سنگین دارد. رئیس پیشین اتاق مشترک بازرگانی ایران و امارات در پاسخ به این پرسش که ایران برای بهبود وضعیت چه باید بکند؟ گفت: راهکارهای بهبود این وضعیت عبارتند از: افزایش ثبات در سیاست‌گذاری صنعتی و فناوریانه، افزایش ثبات در سیاست‌گذاری کلان، افزایش ثبات در تصمیم‌گیری‌ها، جذب و محافظت از نخبگان، افزایش تعامل با شرکت‌ها، دانشگاه‌ها، مراکز تحقیقاتی دنیا و شرکت‌های معتبر.

گرانی دوباره خودروهای مونتاژی به اسم دیون دولتی

افزایش قیمت خودروهای مونتاژی و مطالبه مبالغ میلیونی به عنوان «دیون دولتی» از خریداران، به یکی از نگرانی‌های جدی خریداران تبدیل شده است. برخی خریداران خودرو اعلام کرده‌اند که با وجود پرداخت کامل بهای خودرو در قراردادهای فروش قطعی، اخیراً پیامک‌هایی از سوی شرکت‌های خودروساز دریافت کرده‌اند که در آن، مبالغ میلیونی تحت عنوان افزایش دیون دولتی مطالبه شده است.

افزایش ۱۰ تا ۲۵ میلیون تومانی قیمت خودروها

بررسی‌ها نشان می‌دهد که قیمت انواع خودروها پس از محاسبه دیون دولتی، با افزایش ۱۰ تا ۲۵ میلیون تومانی و در برخی موارد حتی بیشتر، مواجه شده است. در گفت‌وگو با مسئولان شرکت‌های خودروساز، آن‌ها تأکید کردند که این افزایش قیمت به دلیل دیون دولتی بوده و شرکت‌ها نقشی در این افزایش نداشته‌اند. به گفته آنان، مبالغ اضافی مستقیماً به حساب دولت و ارزیبی می‌شود. دیون دولتی شامل چه مواردی است؟ دیون دولتی، مجموعه‌ای از هزینه‌های قانونی است که خریدار خودرو موظف به پرداخت آن به دولت می‌باشد. این هزینه‌ها شامل: مالیات بر ارزش افزوده، عوارض شماره‌گذاری، عوارض شهرداری، هزینه بیمه شخص ثالث، مالیات نقل و انتقال، هزینه خدمات پستی و اسناد و... است. پیگیری موضوع از وزارت صمت با توجه به اهمیت این موضوع، خیزشگاه فارس به سراغ وزارت صنعت، معدن و تجارت رفته و از رئیس سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان در خصوص این افزایش قیمت و دلیل آن پیگیری کرده است. حسین فرهیدزاده، در پاسخ به این سؤال که آیا مبالغی که خودروسازان تحت عنوان دیون دولتی از خریداران خودرو دریافت می‌کنند، با نظارت و تأیید سازمان حمایت است یا اظهار داشت: براساس قانون بودجه ۱۴۰۴، از محاسباتی گمرک از ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان به حدود ۷۰ هزار تومان افزایش یافته است؛ بنابراین با این افزایش، قیمت تمام‌شده خودرو نیز افزایش پیدا می‌کند و براساس قانون بودجه، این اضافه‌بها باید توسط خریدار خودرو پرداخت شود. خودروساز عایدی از افزایش قیمت ندارد.

ساده نیز نیازمند واسطه و مشاور باشند؛ امری که در تضاد با فلسفه شفافیت و دسترسی آزاد است. اصغر اخوان مقدم، رئیس کمیسیون بهبود محیط کسب‌وکار اتاق ایران در این خصوص می‌گوید: اختلافات و ایراد‌های فنی و اجرایی این سامانه، روند صادرات و واردات را انداخته تسهیل نکرده، بلکه با ایجاد وقفه‌های طولانی، باعث رسوب کالاها در بنادر و گمرک‌ها شده است. این وضعیت به‌ویژه در حادثه اخیر بندر شهید رجایی نمود پیدا کرد که خسارات مالی و حتی جانی در پی داشت.

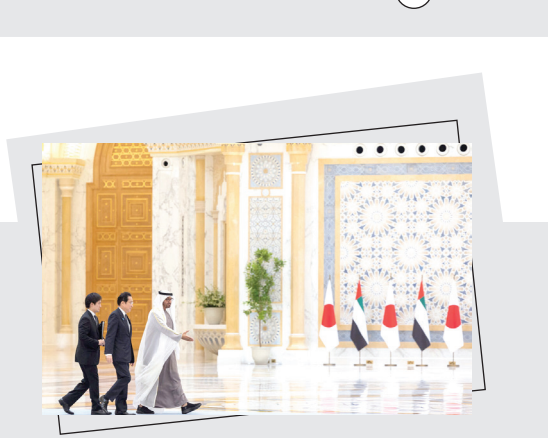
اگرچه هدف از ایجاد سامانه جامع تجارت، حذف رانت، تسهیل فرآیندها و شفاف‌سازی زنجیره تأمین بود، اما شواهد میدانی و اظهارات فعالان اقتصادی نشان می‌دهد که این سامانه در وضعیت فعلی نتها به اهداف خود نرسیده، بلکه به ابزاری ناکارآمد در بوروکراسی تجاری بدل شده است.

بازگشت پدیده «امضای طلایی» در قالب تصمیمات شخصی و غیرسیاستی، تهدیدی جدی برای اعتماد عمومی و ساختارهای رسمی کشور است. به باور کارشناسان، بازگشت به شفافیت، اتکا به سامانه‌های رسمی و حذف تصمیم‌گیری‌های سلیقه‌ای، گام نخست در مسیر اصلاح این ساختار بحران‌زده است.

مسئله بسیاری از بازرگانان را با تأخیر، دوباره‌کاری و تضاد اطلاعات مواجه کرده است. یکی از بازرگانان واردکننده کالاهای صنعتی در این باره می‌گوید: ثبت سفارش مادر سامانه گاهی اوقات تا مدت‌ها در وضعیت «بررسی در دستگاه» باقی می‌ماند. هیچ توضیحی هم درباره علت توقف وجود ندارد. پیام‌های خطا هم بسیار مبهم‌اند.

تجربه کاربری ضعیف پشتیبانی ناکارآمد

همچنین نکته دیگر آنکه سامانه با انتقادات گسترده‌ای از سوی دیگر، گزارش‌ها حاکی از آن است که اتصال ناقص سامانه جامع تجارت با سامانه‌های موازی نظیر گمرک، بانک مرکزی، سامانه انبارها و سامانه حمل‌ونقل، موجب شده تبادل داده‌ها با اختلال همراه شود. همین

گسترش همکاری‌های اقتصادی ابوظبی وژاپن

حیات اقتصادی ابوظبی به رهبری اداره توسعه اقتصادی ابوظبی (ADDED)، طی سفر خود به ژاپن، قراردادهای را با نهادهای دولتی و بخش خصوصی این کشور امضا کرد. هدف از این توافقات، تقویت همکاری‌ها در حوزه‌های کلیدی نظیر علوم زیستی، فناوری‌های کربن خنثی، هوش مصنوعی، زیرساخت دیجیتال، ریابتیک، تولید پیشرفته و خدمات مالی است. به گزارش مسیر اقتصاد یک هیات اقتصادی ابوظبی، به رهبری اداره توسعه اقتصادی ابوظبی (ADDED)، به یک بازدید موفقیت‌آمیز از ژاپن پایان داد و در جریان آن توافقاتی را با نهادهای دولتی و بخش خصوصی برای تقویت بیشتر همکاری‌ها در صنایع مختلف و خوشه‌ها با رشد بالا به امضا رساند. **بررسی فرصت‌های همکاری در فناوری‌های نوین و صنایع کلیدی** هیات اقتصادی ابوظبی، متشکل از نمایندگان از بیش از ۸۰ نهاد دولتی، شرکت خصوصی، شرکت‌های کوچک و متوسط (SMEs) و استارت‌آپ‌ها، در ژاپن جلسات سطح بالایی با مقامات ارشد دولتی، کسب‌وکارهای کلیدی و سرمایه‌گذاران برگزار کرد. این هیات به بررسی فرصت‌های همکاری در بخش‌های کلیدی از جمله علوم زیستی، فناوری‌های کربن-خنثی، هوش مصنوعی، زیرساخت دیجیتال، ریابتیک، تولید پیشرفته و خدمات مالی پرداخت. هیات اقتصادی ابوظبی از نمایشگاه جهانی ۲۰۲۵ اوزاکا و همچنین سوشی تک (Sushi Tech) در توکیو بازدید کرد. این هیات همچنین میزبان یازدهمین نشست شورای اقتصادی ابوظبی و ژاپن (ADJEC)، مجمع سرمایه‌گذاری ابوظبی (ADIF) و مجمع تجاری ابوظبی و ژاپن بود. در این رویدادها، فرصت‌های همکاری برجسته و نقش ابتکار «اقتصاد شاهین» ابوظبی در تسریع انتقال به سمت توسعه‌ای هوشمند، متنوع و پایدار مورد تأکید قرار گرفت. ۱۲ استارت‌آپ داخلی، با حمایت HubV1 و صندوق خلیفه، در کنفرانس سوشی تک توکیو (Sushi Tech-Tokyo)، رویداد برتر استارت‌آپی و نوآوری آسیا، شرکت کردند. این حضور به منظور برجسته‌سازی استعداد‌های فناوریانه ابوظبی، راهکارهای نوآورانه و فرصت‌های سرمایه‌گذاری در صنایع مبتنی بر نوآوری صورت گرفت.

تعهد به توسعه همکاری‌های بلندمدت و پایدار

این سفر که با مشارکت سفارت امارات متحده عربی در توکیو ترتیب داده شده بود، شامل ملاقات‌هایی با فرماندار اوزاکا، فرماندار توکیو، معاون فرماندار اوزاکا، عالیجناب وزیر مشاور اقتصاد، تجارت و صنعت، معاون پارلمانی وزارت اقتصاد، تجارت و صنعت (METI) و رئیس مرکز همکاری ژاپن برای غرب آسیا (JCCEM) بود.

هیات ابوظبی همچنین با مقامات ارشد و مدیران اجرایی اتاق بازرگانی و صنعت اوزاکا، فدراسیون تجاری ژاپن (کایدانرن) شرکت سومیتومو، کاسمو انترزی، اینوجو و شویبا دیدار و گفت‌وگو کرد.

رئیس اداره توسعه اقتصادی ابوظبی (ADDED)، اظهار داشت: «سفر ما به ژاپن فرصتی ارزشمند را برای تقویت بیشتر مشارکت دیرینه ما با بررسی مسیرهای جدید همکاری در بخش‌های مختلف فراهم آورد. توافقتنامه‌های امضا شده در این سفر، تعهد ما را به تعمیق همکاری‌ها در صنایع و خوشه‌های اولویت‌دار برای برپا داشتن به تغییرات عظیم در اقتصاد جهانی تقویت می‌کند. ما همچنان متعهد به افزایش همکاری با اقتصادهای کلیدی و شرکای تجاری هستیم و توسعه انسانی و پایداری را به عنوان اولویت‌های اصلی خود برای شکل دادن به فردایی روشن‌تر قرار می‌دهیم.»

همکاری استراتژیک در حمل‌ونقل هوشمند و توسعه تجارت

توافقتنامه‌های امضا شده در طول این سفر شامل یک مشارکت استراتژیک برای راه‌حل‌های حمل‌ونقل هوشمند بین شرکت‌رانندگی امارات (Zemrov) یک شرکت پیشرو در راه‌حل‌های حمل‌ونقل هوشمند، و همچنین توافق‌نامه‌ای بین اتاق بازرگانی ابوظبی و سازمان تجارت خارجی ژاپن (JETRO) برای تعمیق روابط تجاری و ایجاد فرصت‌های جدید همکاری بود.

هدف گذاری کاهش ۵۰ درصدی اتلاف غذا تا سال ۲۰۳۰

علاوه بر این، طرح «نعمه» (Nema) بنیاد امارات و مرکز همکاری بین‌المللی ژاپن (JICE) توافقتنامه‌ای را امضا کردند تا همکاری‌ها را برای دستیابی به هدف نهمه مبنی بر کاهش ۵۰ درصدی ضایعات و اتلاف مواد غذایی تا سال ۲۰۳۰، تقویت کنند. این اقدام در راستای استراتژی ملی امنیت غذایی ۲۰۵ امارات متحده عربی و اهداف توسعه پایدار سازمان ملل متحد است.

گسترش همکاری‌های فناوریانه و اقتصادی با فعال سازی CEPA

سفیر امارات متحده عربی در ژاپن گفت: «این مأموریت، با آمادگی‌های برای سازی چارچوب‌های تحول‌آفرینی مانند توافقتنامه جامع مشارکت اقتصادی (CEPA)، نشان‌دهنده یک نقطه عطف محوری در روابط دو جانبه ما است. CEPA دسترسی بی‌سابقه‌ای به بازارها را فراهم می‌کند، سرمایه‌گذاری‌های فرامرزی را تسهیل می‌بخشد و تبادل فناوری بیشتر بین کشورهای ما را تسریع خواهد کرد. از طریق چنین چارچوب‌هایی است که ما پتانسیل کامل همکاری امارات متحده عربی و ژاپن را در تمام بخش‌ها – از انرژی پاک و هوش مصنوعی گرفته تا استارت‌آپ‌ها و تحقیق و توسعه صنعتی – آزاد خواهیم کرد. سفارت امارات متحده عربی در توکیو به حمایت از این مشارکت سطح بالا افتخار می‌کند. ما همچنان متعهد به پرورش همکاری‌های معنادار بین نهادهای اماراتی و ژاپنی و پیشبرد اولویت‌های مشترکی هستیم که دوره بعدی رشد پایدار و مبتنی بر نوآوری را شکل خواهند داد.»

جهش ۱۰۰ درصدی سرمایه‌گذاری امارات در ژاپن طی ۵ سال گذشته

حجم تجارت دو جانبه بین امارات متحده عربی و ژاپن در سال ۲۰۲۴ با ۴.۸ درصد افزایش به ۱۸۲.۷ میلیارد درهم (۴۹.۷ میلیارد دلار آمریکا) رسید. این در حالی است که در سال ۲۰۲۳، این رقم ۱۶۲ میلیارد درهم (۴۷.۴ میلیارد دلار آمریکا) بوده است. همزمان، تجارت غیر نفتی نیز، در همین دوره ۲۰ درصد رشد داشته است که نشان‌دهنده روابط رو به گسترش بین دو اقتصاد است. سرمایه‌گذاری امارات در ژاپن طی پنج سال گذشته ۱۰ درصد افزایش یافته است، در حالی که این کشور ۸۰ درصد از سرمایه‌گذاری‌های ژاپن در غرب آسیا را به خود اختصاص داده است. هیات اقتصادی ابوظبی شامل مقامات ارشد و مدیران اجرایی از نهادهای دولتی، شرکت‌های بخش خصوصی و استارت‌آپ‌ها بود. این نهادها و شرکت‌ها عبارت بودند از: اداره فرهنگ و گردشگری ابوظبی، بورس اوراق بهادار ابوظبی (ADX)، بازارهای جهانی ابوظبی (ADGM)، دفتر سرمایه‌گذاری ابوظبی (ADIO)، کمربک ابوظبی، صندوق خلیفه برای توسعه شرکت‌ها، اتاق بازرگانی و صنعت ابوظبی (ADCCI)، ادنوک (ADNOC)، شهرک صنعتی خلیفه (KEZAD)، هاب (HubV1)، فرودگاه‌های ابوظبی و شرکت‌های بزرگ از بخش‌های مختلف.

غارت کشاورزی فلسطین توسط اسرائیل

گزارش

از یرتقال‌های یافا تا گلخانه‌های سوخته غزه این داستان و طعم تلخ استعمار هنوز تمام نشده است.

به گزارش فارس، به مناسبت هفتاد و هفتمین سالگرد یوم النکبه (روز یادآوری نکبت و آوارگی دائمی صدها هزار فلسطینی و تأسیس رژیم صهیونیستی، این گزارش نگاهی دارد به سرنوشت شهر یافا؛ شهری که روزگاری قلب تپنده اقتصاد فلسطین بود و امروز به نمادی از اشغال با ابزار توسعه اقتصادی بدل شده است. در جنوب تل آویو، جایی در حاشیه مدیترانه، منطقه‌ای لوکس و توریستی قرار دارد که امروز بخشی از شهر «تل آویو-یافو» به‌شمار می‌آید. اینجا همان یافای تاریخی است؛ شهری که پیش از ۱۹۴۸ یکی از بزرگ‌ترین شهرهای فلسطین بود، با جمعیتی بیش از ۷۰ هزار نفر، بندری فعال، بازارهای پویا، و شبکه‌ای از مدارس، مساجد، کلیساها و سالن‌های سینما.

یافا، که تا پیش از «نکبت» (۱۹۴۸) نماد مدنیت و شکوفایی اقتصادی فلسطین محسوب می‌شد، امروز تنها در حافظه ساکنان آواراش باقی مانده است. جمعیت کنونی یافا (در ترکیب با تل آویو)

حدود ۴۶۰ هزار نفر است، اما فلسطینیان بومی آن به زحمت تا ۱۰ درصد جمعیت را تشکیل می‌دهند؛ و آن هم عمدتاً در حاشیه، با وضعیت اقتصادی و حقوقی نابرابر. دلیل اینکه یافا به یکی از نمادهای اصلی «یوم النکبه» تبدیل شده، نه فقط وسعت پاک‌سازی قومی در آن، بلکه چگونگی اجرای آن است؛ الگوی ساختار یافته‌ای از اشغال، مصادره، مهندسی جمعیتی و بازسازی اقتصادی، که امروز نیز، هفتاد سال بعد، در مقیاسی دیگر در غزه تکرار می‌شود.

یافا: توسعه به‌مثابه ابزار حذف

در یافا، آنچه پس از اشغال نظامی اتفاق افتاد، یک پروژه مهندسی کامل شهری بود. زیرساخت‌های فلسطینیان از بین رفتند یا مصادره شدند. خانه‌ها، مغازه‌ها، کارخانه‌ها و حتی زمین‌های کشاورزی به اموال «غائبین» تبدیل شده و به بنیادهای صهیونیستی، شرکت‌های خصوصی یهودی و نهادهای شهرسازی اسرائیلی واگذار شدند. اما نکته کلیدی‌تر این است: اسرائیل برای تثبیت اشغال خود، پروژه‌ای موسوم به «نوسازی شهری» را در یافا آغاز کرد. هدف ظاهری آن، بازسازی و توسعه شهری بود؛ اما در واقع، این پروژه ابزاری برای تغییر کامل بافت جمعیتی و فرهنگی شهر شد. در این فرآیند، توسعه اقتصادی تنها برای یک گروه معنا داشت: مهاجران یهودی که از کمک‌های بین‌المللی بهره‌مند شدند.

غزه: تکرار یافا با ابزارهای جدید

در غزه، همان منطقی امروز با شکل‌های دیگر اجرا می‌شود. این بیاز نه از طریق پروژه‌های شهرسازی، بلکه از مسیر معکوس: تخریب سیستماتیک زیرساخت‌ها، سپس وعده بازسازی با شروط سیاسی و کنترل اقتصادی غزه، با جمعیتی بیش از ۲ میلیون نفر، تحت محاصره‌های است که اقتصاد آن را به طور کامل وابسته به اسرائیل و کمک‌های بین‌المللی کرده. پس

از هر دور حمله نظامی، بحث‌هایی از بازسازی به میان می‌آید، اما نه برای بازگرداندن زندگی مردم به حالت عادی، بلکه در چارچوبی که کنترل و وابستگی را تشدید می‌کند. بازسازی بندر غزه، مناطق صنعتی، یا شبکه برق و آب، همه منوط به پذیرش شرایط امنیتی اسرائیل و مشارکت شرکت‌هایی است که به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم با ساختار قدرت اشغال‌گر در ارتباط‌اند. مانند یافا، بازسازی به ابزار سلطه بدل شده، نه رفاهی.

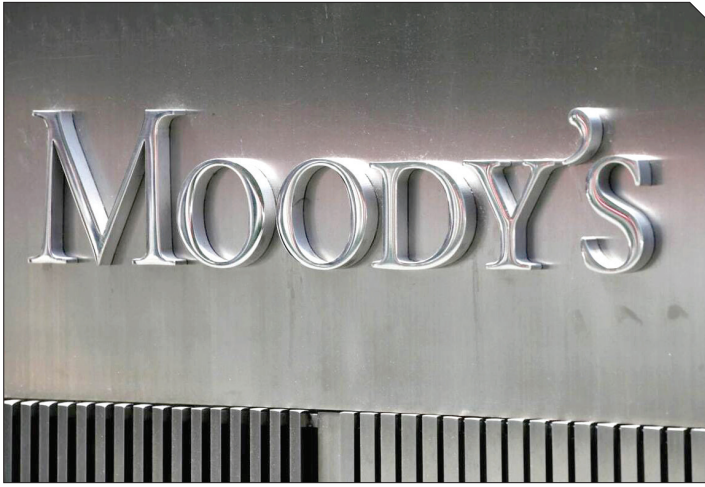
اقتصاد، ابزار استعمار نو

آنچه در یافا و غزه دیده می‌شود، یک منطق استعماری است که نه از مسیر صرفاً نظامی، بلکه از طریق اقتصاد پیاده می‌شود. سرمایه‌گذاری، توسعه، بازسازی، همه این واژگان در این زمینه بار خنثی ندارند. آن‌ها پوششی هستند برای روندی که هدف نهایی‌اش، تغییر چهره سرزمین است، بی‌آنکه تفنگی شلیک شود. در یافا، پروژه‌های اقتصادی در دهه‌های ۵۰ و ۶۰ میلادی، به نابودی کامل ساختار اجتماعی فلسطینیان انجامیدند. در غزه، طرح‌های پیشنهادی برای «بازسازی پس از جنگ» از جمله طرح زیوریا خاورمیانه که از سوی دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا مطرح شده نیز، اغلب هدفی مشابه دارند: حذف مالکیت عمومی فلسطینیان بر آینده‌شان.

یوم النکبه، نه فقط یاد گذشته؛ بلکه هشدار به اکنون

یافا تنها یک خاطره تلخ از گذشته نیست؛ الگویی عینی از آن چیزی است که اگر دیده نشود، دوباره تکرار خواهد شد. آنچه در ۱۹۴۸ در این شهر رخ داد، امروز در غزه و فردا در مناطق دیگر، به‌شکل هوشمندانه‌تری بازآفرینی می‌شود. در نظام‌های استعماری، حذف فیزیکی تنها آغاز کار است؛ حذف تدریجی اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی، روندی ماندگارتر و عمیق‌تر است. و این همان چیزی است که روز نکبت باید به آن یادآوری شود: پروژه استعمار هنوز تمام نشده. فقط شکلس عوض شده. همان‌گونه که روزی یرتقال‌های یافا را قاپدبند، امروز چشم طمع‌عشان به توت‌فرنگی‌های غزه است؛ میوه‌هایی سرخ، اما در محاصره خاکستری.

بر اساس گزارش‌های سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد (FAO)، تا سپتامبر ۲۰۲۴، حدود ۶۰.۶٪ از اراضی کشاورزی غزه (معادل ۱۰،۱۸۳ هکتار) آسیب دیده‌اند. این آسیب‌ها شامل تخریب باغات، مزارع، گلخانه‌ها و زیرساخت‌های آبیاری می‌شود. توت‌فرنگی‌های غزه و یرتقال‌های یافا نه تنها محصولات کشاورزی، بلکه نمادهایی از مقاومت و هویت فلسطینی هستند.

خواهد کرد. در عین حال، این لایحه شامل ۶۶۳ میلیارد دلار ارزش هزینه‌ها و حدود یک تریلیون دلار افزایش درآمد مالیاتی از محل حذف برخی معافیت‌ها و اصلاحات مالیاتی بود. در حالی که دولت معتقد است این کاهش مالیات‌ها باعث افزایش رشد اقتصادی، بهبود درآمد دولت و در نهایت کاهش کسری بودجه خواهد شد. کمیته بودجه مسئولانه فدرال هشدار داده که این لایحه می‌تواند بدهی ملی را تا ۵.۲ تریلیون دلار دیگر افزایش دهد. گفتنی است که حجم فعلی بدهی عمومی آمریکا حدود ۲۹ تریلیون دلار برآورد می‌شود.

سیاست‌های اقتصادی دولت ترامپ، از جمله جنگ‌های تجاری و کاهش مالیات‌ها، پیش‌تر نیز با انتقاد فدرال زوررو بسیاری از اقتصاددانان مواجه شده بود. در عین حال، این دولت نتوانسته بازار اوراق قرضه را نسبت به پایداری مالی ایالات متحده قانع کند.

استیون کری، مدیر سرمایه‌گذاری موسسه Grey Value Management در این باره اظهار داشت: «کاهش رتبه اعتباری آمریکا حاصل سال‌ها مدیریت ضعیف مالی است که فقط به دولت ترامپ محدود نمی‌شود.» آن راتج، تحلیلگر پیشین موسسه مودیز و مدیرعامل فعلی شرکت Creditspectrum نیز افزود: «این اقدام نشان‌دهنده تردید بازار نسبت به توانایی واقعی دولت آمریکا برای اصلاح ساختار مالی خود است؛ تصمیمی که مدت‌ها پیش باید گرفته می‌شد و اکنون در قالب یک هشدار جدی به اجرا درآمده است.»

در دانشگاه وندریلت درباره این اقدام مودیز گفت:

«این کاهش رتبه، بازتابی از واقعیتی تلخ در مسیر مالی ایالات متحده است. اگرچه تصمیمی غیرمنتظره نبود اما هشدار جدی به بازار و سیاست‌گذاران Moody's Analytics نبوده و در بخش فعالیت‌های مستقل از واحد اعتبارسنجی مودیز عمل می‌کند.»

در واکنش به این خبر، نرخ بازده اوراق خزانه داری ایالات متحده افزایش یافت. بازده اوراق ۱۰ ساله با ۰.۰۵ واحد درصد رشد به ۴.۴۹ درصد رسید؛ چراکه با رابری ایالات متحده حفظ نکرده‌اند. اند آندی در سال ۲۰۱۱ نخستین موسسه‌ای بود که رتبه AAA از آمریکا سلب کرد و فریچ نیز در سال ۲۰۲۳ همین اقدام را انجام داد.

پیشا یاداو، استاد حقوق و کارشناس بازار اوراق خزانه

در اقدامی بی‌سابقه و نگران‌کننده، موسسه اعتبارسنجی مودیز رتبه اعتباری ایالات متحده را کاهش داد؛ تصمیمی که از نگاه تحلیل‌گران، بازتابی از بحران عمیق بود. این افزایش مهارت‌زایدی دولت فدرال آمریکا است. موسسه اعتبارسنجی مودیز اخیراً در تصمیمی کم‌سابقه، رتبه اعتباری ایالات متحده آمریکا را کاهش داد. این تصمیم در پی افزایش نگران‌کننده سطح بدهی دولت فدرال و وخامت کسری بودجه در اقتصاد اول جهان اتخاذ شد.

بر اساس این اعلام، رتبه اعتباری آمریکا از سطح Aaa به Aa ۱ کاهش یافت و چشم‌انداز آن نیز از وضعیت «منفی» به «بائبات» تغییر کرد. پیش از این، دو موسسه معتبر دیگر، فیچ و اس‌اند‌پی نیز رتبه اعتباری ممتاز آمریکا را حذف کرده بودند.

این اقدام در شرایطی انجام شد که نگرانی سرمایه‌گذاران نسبت به روند مالی دولت فدرال آمریکا رو به افزایش است. در حال حاضر، حزب جمهوری خواه به رهبری دونالد ترامپ در حال پیگیری تصویب لایحه‌ای بوده‌ای است که بسیاری از ناظران آن را عاملی برای رشد چشم‌گیر بدهی طی دهه آینده می‌دانند.

مودیز در بیانیه خود تأکید کرد: «با وجود اترتاف به قدرت اقتصادی و ظرفیت‌های مالی ایالات متحده، این مؤلفه‌ها دیگر قادر نیستند تا کاهش مستمر شاخص‌های مالی کشور را جبران کنند.» بر اساس برآورد این موسسه، کسری بودجه فدرال آمریکا تا سال ۲۰۳۵ ممکن است به حدود ۹ درصد

سامانه‌های دفاع موشکی، جنگنده‌های پیشرفته و تجهیزات ارتباطی بود. همچنین محمد بن سلمان، ولیعهد سعودی، اعلام کرد که کشورش متعهد به سرمایه‌گذاری ۶۰۰ میلیارد دلاری در بخش‌های مختلف اقتصاد آمریکا، از جمله فناوری، زیرساخت و انرژی‌های نو خواهد بود.

معاملات نظامی به جای حمایت بشردوستانه

نخستین مقصد ترامپ، عربستان سعودی بود؛ کشوری که از گذشته یکی از اصلی‌ترین مشتریان تسلیحات آمریکایی به شمار می‌رود. در این دیدار، قراردادی تسلیحاتی به ارزش ۱۴۲ میلیارد دلار بین آمریکا و عربستان امضا شد. این قرارداد شامل فروش

و حل بحران انسانی آن تمرکز کند، اما نتیجه چیزی نبود جز تعمیق مناسبات نظامی با پادشاهی‌های ثروتمند حاشیه خلیج فارس به بهانه «ایجاد منطقه‌ای امن برای مردم فلسطین» و طرح «منطقه آزادی»

صرفاً به جذب سرمایه برای آمریکا و پول‌سازی برای کارخانجات اسلحه‌سازی این کشور پرداخت و این سفر به آوردگاه قراردادهای بزرگ نظامی و اقتصادی بدل شد و تنها چیزی که مغفول ماند، همان هدف سفرفیود: «مردم غزه».

سفر پرحاشیه دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور ایالات متحده آمریکا به کشورهای عربی حوزه خلیج فارس پایان یافت؛ سفری که با شعار «کمک به حل بحران

انسانی در غزه» آغاز شد، اما به سرعت ماهیت واقعی آن رنگ و بوی واقعیت گرفت؛ از انعقاد قراردادهای کلان‌نظامی و معاملات تسلیحاتی بی‌سابقه تا جذب سرمایه‌گذاری‌های چشمگیر برای اقتصاد آمریکا. در حالی که تحلیل‌گران و رسانه‌ها انتظار داشتند که ترامپ در این سفر بزرگ‌گش تنش‌ها در غزه نوار

